

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	3
2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	3
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	11
2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	22
2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	24
2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	31
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	36

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παγκόσμια οικονομία, σημαντικά επηρεασμένη από τις εξελίξεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και εντεύθεν, οδεύει προς ύφεση. Πλείστοι οικονομικοί αναλυτές αναθεώρησαν προς τα κάτω τους ρυθμούς μεγέθυνσης της διεθνούς οικονομίας, τόσο για το τρέχον έτος όσο και για το 2002. Υπό το φως των πιο πάνω εξελίξεων μια πλειάδα Κεντρικών Τραπεζών, μεταξύ αυτών και η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, προχώρησαν το Νοέμβριο σε περαιτέρω μειώσεις των επιτοκίων τους. Οι πρόσφατες εξελίξεις στο Αφγανιστάν αναπτέρωσαν τις ελπίδες για σύντομο τερματισμό του πολέμου και σε συνδυασμό με μια σειρά βελτιωμένων οικονομικών δεικτών για την αμερικανική οικονομία δημιούργησαν μια συγκρατημένη αισιοδοξία για πιθανή οικονομική ανάκαμψη στα μέσα του 2002. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) δεν φαίνεται να συμμερίζεται την πιο πάνω αισιοδοξία θεωρώντας ότι η πλάστιγγα μεταξύ πληθωριστικών πιέσεων και ύφεσης εξακολουθεί να γέρνει προς το μέρος της δεύτερης και για το λόγο αυτό προχώρησε στις 11 Δεκεμβρίου σε επιπλέον μείωση του βασικού της επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης. Αντίθετα, η Τράπεζα της Αγγλίας και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις συνεδρίες του Δεκεμβρίου διατήρησαν τα επιτόκια τους αμετάβλητα.

Στην Κύπρο οι μειώσεις στα εγχώρια επιτόκια επέδρασαν ανασταλτικά στις συναλλαγματικές εισροές, οι οποίες τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο παρουσίασαν σημαντική κάμψη. Παράλληλα, το δυσμενές διεθνές περιβάλλον άρχισε να επηρεάζει αρνητικά την κυπριακή οικονομία με τις αφίξεις τουριστών να σημειώνουν αισθητή πτώση της τάξης του 19,7% κατά τον Νοέμβριο του 2001 σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Επίσης, για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου

2001, οι αφίξεις τουριστών παρουσιάζουν μεγάλη επιβράδυνση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Στην αγορά εργασίας, η ανεργία το Νοέμβριο του 2001 ανέβηκε, ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στο 3,5% σε σύγκριση με 3,3% το Νοέμβριο του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001, το ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε στο 3,0%, από το 3,4% που σημειώθηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Ενθαρρυντικά είναι όμως τα μηνύματα από το μέτωπο των τιμών όπου ο πληθωρισμός μειώθηκε στο 2,00% το Νοέμβριο από 2,71% τον Οκτώβριο του τρέχοντος έτους, και το αισθητά ψηλότερο επίπεδο πληθωρισμού της τάξης του 3,76% που καταγράφηκε το Νοέμβριο του προηγούμενου χρόνου. Η μείωση του πληθωρισμού κατά το μήνα Νοέμβριο οφείλεται, εν μέρει, στην επιβράδυνση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων. Επίσης, οι τιμές του ηλεκτρισμού και των καυσίμων παρουσίασαν σημαντική μείωση αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη πτώση στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001, ο πληθωρισμός ήταν της τάξης του 1,94% σε σύγκριση με 4,21% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα σημείωσε μεγάλη άνοδο και έφτασε τα £133,3 εκ. κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, σε σύγκριση με £69,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αντικατοπτρίζοντας, κυρίως, τη μεγάλη επιβράδυνση που σημειώθηκε στα δημόσια έσοδα. Για ολόκληρο το 2001 το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να ξεπεράσει το 2,7% του Α.Εγχ.Π. που είχε σημειωθεί κατά το

2000 και να κυμανθεί πλησίον του 3%.

Για τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας τα διαθέσιμα στοιχεία αναφέρονται για την προ Σεπτεμβρίου περίοδο και δείχνουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Αυτή η ανάμικτη εικόνα είναι ιδιαίτερα πρόδηλη στο δευτερογενή τομέα αφού από τη μια πλευρά, η μεταποίηση δεν παρουσιάζει αξιόλογα σημάδια ανάκαμψης, τουλάχιστον μέχρι και τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, ενώ από την άλλη ο τομέας των κατασκευών εμφανίζει σημαντική βελτίωση. Στον πρωτογενή τομέα και, ειδικότερα στη γεωργία, παρατηρείται αισθητή ανάκαμψη με τη γεωργική παραγωγή να παρουσιάζεται σημαντικά αυξημένη κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, σε σύγκριση με μεγάλη μείωση που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Σε ό,τι αφορά το εξωτερικό εμπόριο, οι συνολικές εισαγωγές σημείωσαν μεγάλη επιβράδυνση τον Αύγουστο του 2001 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2000, μετά τη μεγάλη επιτάχυνση που παρατηρήθηκε τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους κυρίως λόγω της αύξησης των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και των πετρελαιοειδών. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, οι συνολικές εισαγωγές επέδειξαν σημαντική επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 9,3% σε σχέση με 27,4% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Μεγάλη επιβράδυνση όμως, σημείωσαν και οι συνολικές εξαγωγές κατά την πρώτη οκταμηνία του έτους, με το ρυθμό αύξησης τους να φθάνει το 6,2% σε σύγκριση με 14,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Ως αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων, το ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο έφτασε τα £1.298,6 εκ. κατά την πρώτη οκταμηνία του χρόνου, έναντι ελλείμματος £1.175,8 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Η ιδιωτική κατανάλωση κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο σημείωσε επιτάχυνση σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου έτους. Ειδικότερα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων μετά την πτώση κατά 3,1% τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους σημείωσε άνοδο της τάξης του 15,1% και 13,1% τον Ιούλιο και Αύγουστο αντίστοιχα, σε σύγκριση με αύξηση 0,7% και 7,0% κατά τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Η άνοδος που παρατηρήθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά τον Ιούλιο και Αύγουστο του 2001, φαίνεται να συνάδει ως ένα βαθμό και με τους σχετικά ψηλούς ρυθμούς αύξησης που σημείωσαν οι εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικών υλικών και πετρελαιοειδών) κατά τους ίδιους μήνες. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για ολόκληρη την οκταμηνία του έτους οι λιανικές πωλήσεις παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση έναντι του προηγούμενου έτους.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Περαιτέρω επιβράδυνση στην παγκόσμια οικονομία αναμένεται για το δεύτερο εξάμηνο του 2001. Οι περισσότεροι αναλυτές, συμπεριλαμβανομένων των αναλυτών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), του ΟΟΣΑ, και των Lehman Brothers, έχουν αναθεωρήσει προς τα κάτω τον αναμενόμενο ρυθμό ανάπτυξης της διεθνούς οικονομίας για το 2001. Για το 2002 οι πλείστοι αναλυτές αναμένουν υποτονική οικονομική δραστηριότητα με τους ρυθμούς μεγέθυνσης γύρω στο 1%. Οι πρόσφατες εξελίξεις στο Αφγανιστάν και μια σειρά από βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες δημιουργούν μια συγκρατημένη αισιοδοξία ότι η αμερικανική οικονομία και κατ' επέκταση η παγκόσμια οικονομία θα ανακάμψουν από την ύφεση στο δεύτερο εξάμηνο του 2002.

Τα αναλυτικότερα στοιχεία για τις **ΗΠΑ** φέρουν την ανεργία το μήνα Οκτώβριο ν' ανεβαίνει στο 5,4%, σε σύγκριση με 4,9% το μήνα Αύγουστο, με τις βιομηχανίες αερομεταφορών, τουριστικών πρακτορείων, και ξενοδοχείων να δέχονται το μεγαλύτερο πλήγμα. Η βιομηχανική παραγωγή τον Οκτώβριο δείχνει ετήσια μείωση κατά 6,4% υποχρεώνοντας το ΑΕΠ του τρίτου τριμήνου να σημειώσει αρνητικό ρυθμό μεγέθυνσης της τάξης του 1%. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) ανακοίνωσε μείωση στον αναμενόμενο ρυθμό ανάπτυξης για την οικονομία των ΗΠΑ από 2,2% σε 0,7% , πρόβλεψη η οποία λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της τρομοκρατικής ενέργειας στις 11 Σεπτεμβρίου. Αν επαληθευτούν οι προβλέψεις για αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης και το τέταρτο τρίμηνο τότε η αμερικανική οικονομία θα βρεθεί και επίσημα σε ύφεση.

Κάποια αισιόδοξα μηνύματα φαίνεται όμως να δίνουν οι αγορές. Πιο συγκεκριμένα, οι χρηματαγορές επιδεικνύουν αύξηση στους βασικούς δείκτες, με τον δείκτη Dow Jones να ανεβαίνει κατά 7,0% και το Nasdaq κατά 11,2% το Νοέμβριο, σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ταυτόχρονα, οι λιανικές πωλήσεις ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 8,9% για το μήνα Οκτώβριο, αντικατοπτρίζοντας την αύξηση στις πωλήσεις αυτοκινήτων λόγω των σχεδίων χρηματοδότησης με μηδενικό επιτόκιο.

Στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού, η οικονομική προοπτική της **Ευρωζώνης** χειροτέρευσε μετά τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής και καταναλωτικής έρευνας η οποία κατέγραψε τη χειρότερη οικονομική εντύπωση από το 1997. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη δημοσιευμένη έκθεσή της δηλώνει ότι αναμένει μία «έντονη επιβράδυνση» με μεγαλύτερη διάρκεια απ' ότι αρχικά αναμενόταν, ενώ ανακοίνωσε ρυθμό ανάπτυξης 1,6% για το 2001. Παράλληλα, η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 0,16% τον Σεπτέμβριο ενώ ο πληθωρισμός τον Οκτώβριο έπεσε στο 2,4%.

Πιο αναλυτικά, το μήνα Σεπτέμβριο στη **Γερμανία** οι ετήσιες λιανικές πωλήσεις μειώθηκαν κατά 2,1% ενώ η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 2,6%. Για το τρίτο τρίμηνο το Α.Εγχ.Π μειώθηκε κατά 0,1%. Στη **Γαλλία** παρατηρήθηκε μείωση στις λιανικές πωλήσεις κατά 1,2% και αύξηση στη βιομηχανική παραγωγή της τάξης του 1,0%. Στη **Βρετανία** η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 3,0%, επιδεικνύοντας τη μεγαλύτερη πτώση από τον Αύγουστο του 1997, ενώ η ανεργία σημείωσε νέο ρεκόρ φτάνοντας το 3,2% σε σύγκριση με 3,1% τον Αύγουστο.

Στην **Ιαπωνία**, η ανεργία έφτασε το 5,3% το Σεπτέμβριο, αγγίζοντας το ψηλότερο σημείο από τη δεκαετία του 50. Η βιομηχανική παραγωγή έπεσε κατά 12,7% τη περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου. Η Τράπεζα της Ιαπωνίας ανακοίνωσε ότι η ύφεση αναμένεται να κρατήσει μέχρι το Μάρτιο του 2003 χωρίς να μπορεί να κάνει πολλά για ανατροπή των γεγονότων με τα επιτόκια να αγγίζουν το μηδέν.

Υπό το φως των πιο πάνω εξελίξεων, ο ΟΟΣΑ αναμένει μειωμένη παραγωγή για το σύνολο των χωρών μελών του για πρώτη φορά τα τελευταία 20 χρόνια. Η ΕΚΤ προβλέπει για την Ευρωζώνη ρυθμό αύξησης του Α.Εγχ.Π 1,6% για το 2001, και 1,5% το 2002, χωρίς όμως να προβλέπει διολίσθηση στην ύφεση. Οι Lehman Brothers μείωσαν τον αναμενόμενο παγκόσμιο ρυθμό

ανάπτυξης σε 1,0% για το 2001 και στο 1,2% για το 2002.

Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Το μήνα Οκτώβριο η τιμή του ακάθαρτου πετρελαίου Brent σημείωσε σημαντική μείωση φτάνοντας το χαμηλότερο σημείο τα τελευταία δύο χρόνια, όταν ο ΟPEC ανακάλεσε τη μείωση της παραγωγής αφού η Ρωσία και άλλες πετρελαιοπαραγωγικές χώρες που δεν είναι μέλη αρνήθηκαν να λάβουν μέρος σε αυτή την απόφαση. Συγκεκριμένα ο μέσος όρος της τιμής του πετρελαίου για το μήνα Οκτώβριο ήταν γύρω στα \$20 ενώ το μήνα Νοέμβριο ήταν \$19.

Πίνακας 1

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες¹

% μεταβολή

	Α.Εγχ.Π				Βιομηχανική Παραγωγή ετήσια	Λιανικές Πωλήσεις ετήσια	Ανεργία	Πληθωρισμός (CPI) Σεπτέμβριος
	Τριμηνιαία Q2	Ετήσια Q2	Τριμηνιαία Q3	Ετήσια Q3				
Βρετανία	3,6	2,3	2,1	2,1	- 3,0 (Σεπ.)	5,7 (Οκτ)	5,1 (Σεπ)	1,7
Ιαπωνία	-2,9	-0,7	-2,9	-0,7	-12,7 (Σεπ.)	-2,5 (Σεπ)	5,3 (Σεπ)	-0,8
ΗΠΑ	0,3	1,2	-0,4	0,8	- 5,8 (Σεπ.)	0,9 (Σεπ)	5,4 (Οκτ)	2,6
Ευρωζώνη	0,2	1,7	0,4	1,7	- 0,6 (Σεπ.)	1,8 (Αυγ)	8,3 (Σεπ)	2,5

¹ Πηγή: The Economist

Πίνακας 2

Προβλέψεις Οικονομικών Δεικτών

% μεταβολή ετησίως

	Ετήσια	The Economist Poll GDP Forecast		Lehman Brothers Weekly Outlook - GDP	
	2000	17 - 23 Νοεμβρίου		17 - 23 Νοεμβρίου	
		2001	2002	2001	2002
Βρετανία	2,2	2,2	1,8	2,2	1,6
Ιαπωνία	1,6	-0,6	-0,5	-1,2	-0,5
ΗΠΑ	4,1	1,0	0,8	1,0	0,3
Ευρωζώνη	3,4	1,5	1,2	1,5	1,5
Παγκόσμια	3,9			1,0	1,2

¹ Πηγή: The Economist, 8-14 Δεκεμβρίου 2001

² Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor, 30 Νοεμβρίου 2001

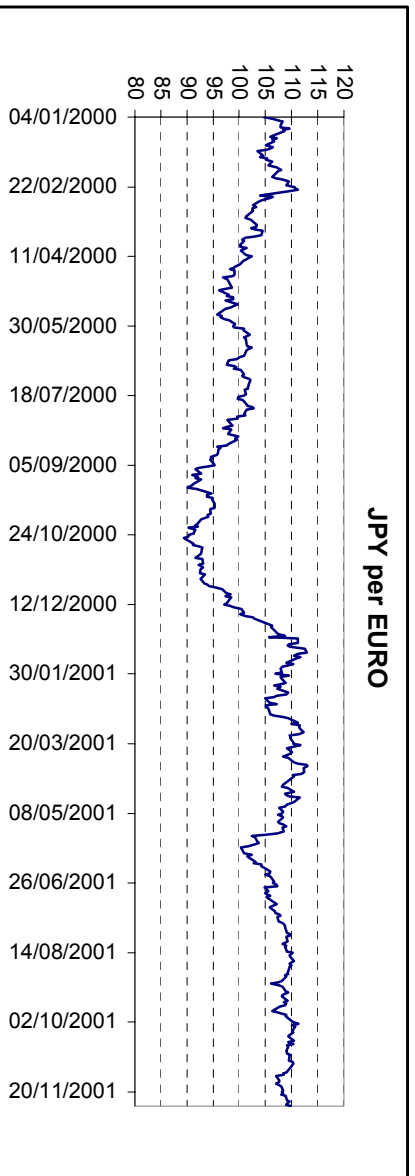
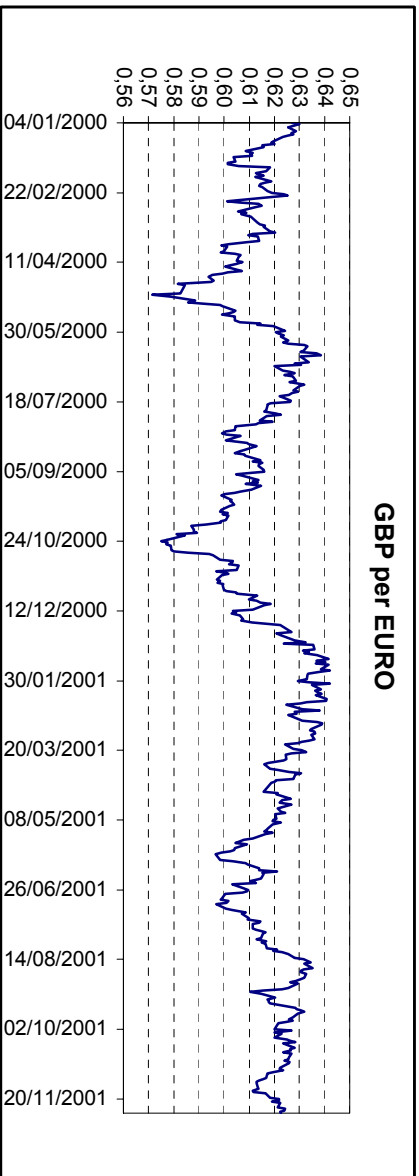
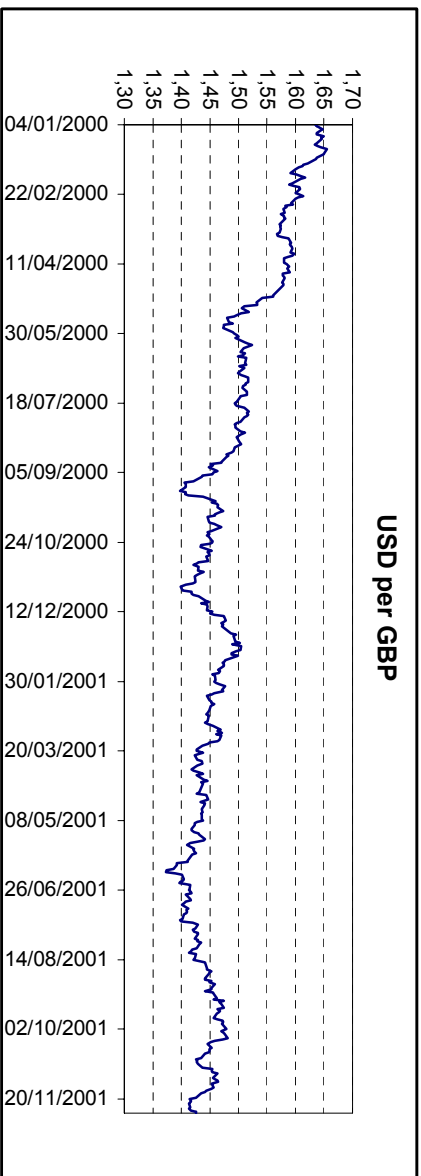
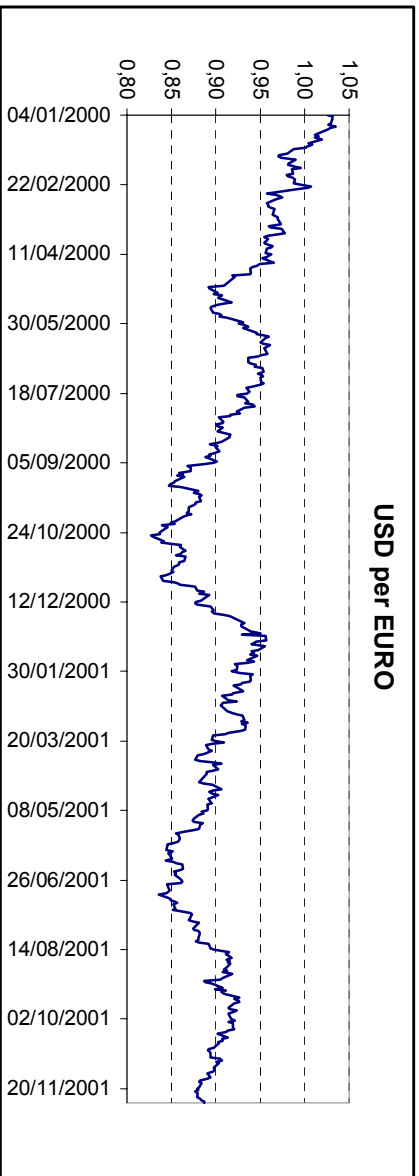
Διεθνή Νομίσματα

Κατά το μήνα Νοέμβριο το αμερικάνικο δολάριο συνέχισε την οριακά ανοδική αλλά και σταθεροποιητική του πορεία έναντι του ευρώ φθάνοντας τα 0,89 σεντ στο τέλος του μήνα σε σύγκριση με 0,90 σεντ που καταγράφηκε την πρώτη του μήνα, αφού προηγουμένως κυμαινόταν για λίγες μέρες γύρω στα 0,88 σεντ. Ανάλογη, και ελαφρώς πιο ενισχυμένη πορεία κατέγραψε το δολάριο έναντι της στερλίνας κατά την πιο πάνω περίοδο. Η πορεία αυτή του δολαρίου αντικατοπτρίζει εν μέρει μια αναδυόμενη συγκρατημένη αισιοδοξία για γρήγορη ανάκαμψη της αμερικάνικης αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας μετά τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν, όπου διαφάνηκαν ελπίδες για τέλος του πολέμου στη χώρα αυτή. Οι διάφοροι πάντως σχετικοί δείχτες που παρακολουθούνται για την διαμόρφωση μιας γενικής εικόνας για τις προοπτικές της αμερικάνικης οικονομίας εξακολουθούν να δίνουν ανάμικτα σημάδια τα οποία όμως συγκλίνουν τώρα στη θετικότερη σε σχέση με προηγουμένως γενική αντίληψη ότι η υπάρχουσα ύφεση θα

ξεπεραστεί ίσως ενωρίτερα από το δεύτερο εξάμηνο του 2002. Οι εξελίξεις αυτές είναι ευνοϊκές για το αμερικάνικο νόμισμα που επωφελείται επίσης από την συνεχιζόμενη επιδοκιμασία και εμπιστοσύνη των διεθνών αγορών στις επιλογές μακροοικονομικής πολιτικής που ασκήθηκαν και ασκούνται από τις αμερικάνικες Αρχές.

Μια γενική εικόνα για τις διακυμάνσεις στις διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά το πρόσφατο παρελθόν, μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2001, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1.

Διθυσίς Συναλλαγματικές Ισοτιμίες
4/1/2000 - 30/11/2001

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την πορεία των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από δημοσκόπηση του Reuters. Σύμφωνα με τον

πίνακα 3, οι αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα ενδυναμωθεί οριακά έναντι του δολαρίου και της στερλίνας μέχρι το τέλος του 2002, ενώ το γεν αναμένεται να αποδυναμωθεί έναντι όλων των νομισμάτων, ως αποτέλεσμα των σοβαρών προβλημάτων που εξακολουθούν να ταλανίζουν την οικονομία της Ιαπωνίας.

Πίνακας 3

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες

Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Νοέμβριος 2001)

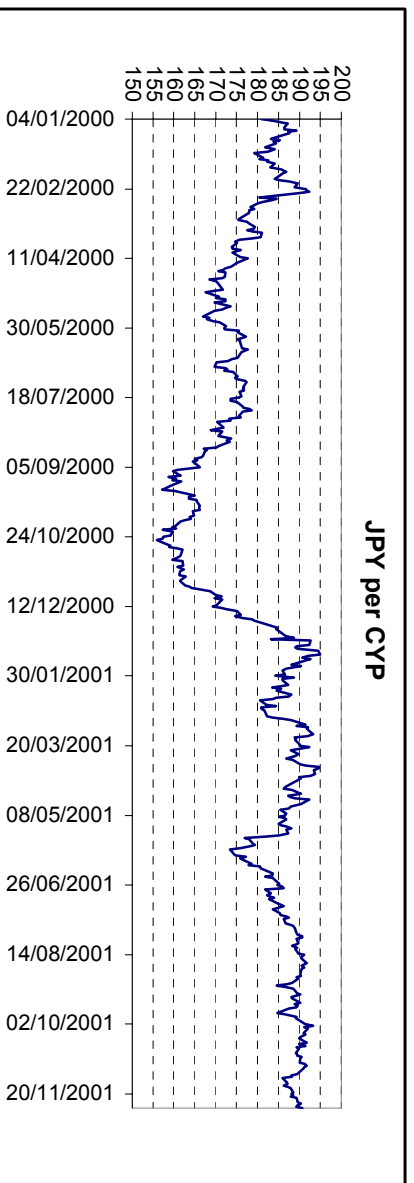
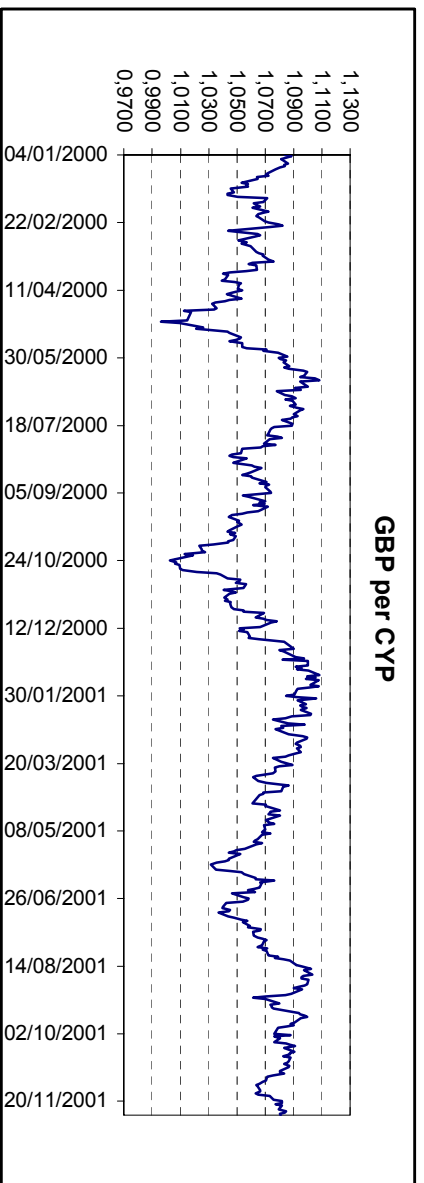
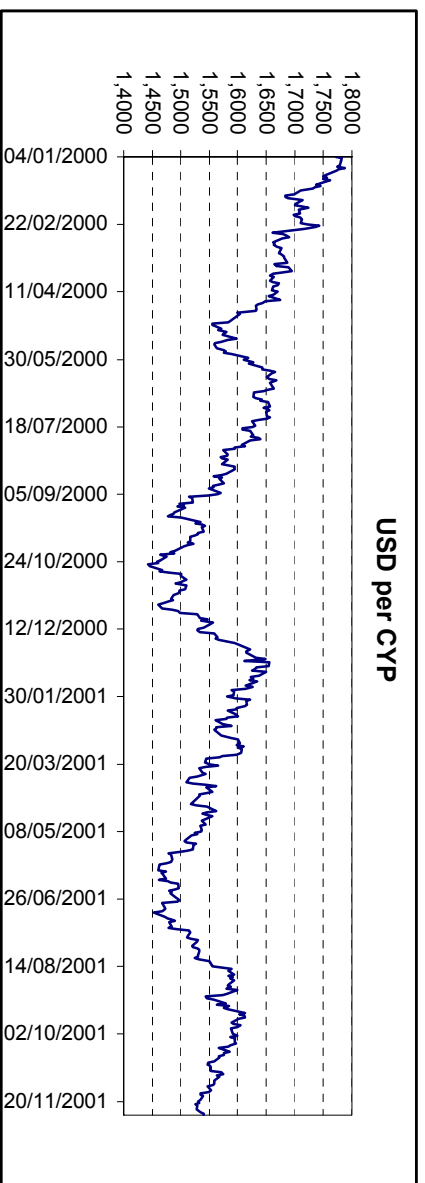
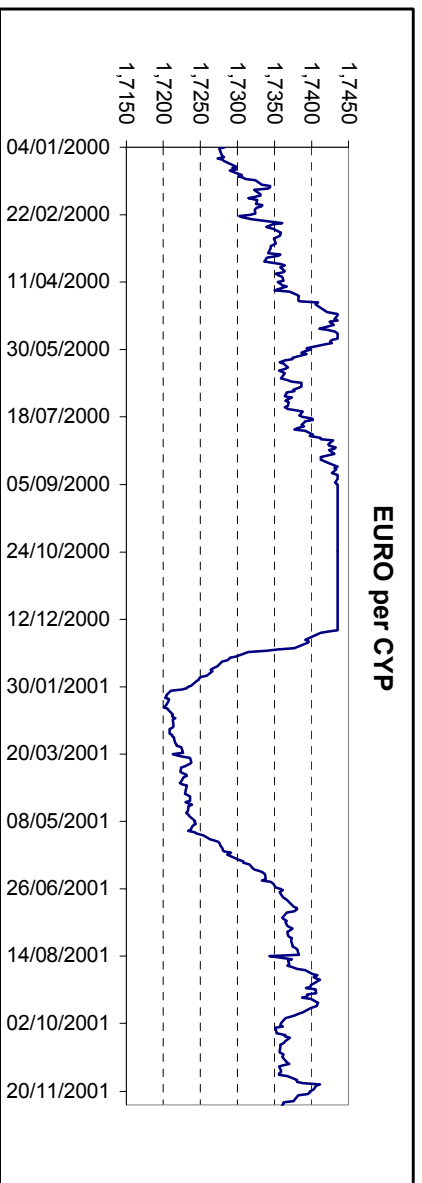
Νόμισμα	Στατιστικά στοιχεία	Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
		1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος	0,90	0,91	0,93	0,93
	Ελάχιστη τιμή	0,85	0,85	0,85	0,77
	Μέγιστη τιμή	0,94	0,97	0,99	1,05
	Αριθμός παρατηρήσεων	49	48	48	48
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος	1,46	1,46	1,46	1,45
	Ελάχιστη τιμή	1,42	1,48	1,37	1,24
	Μέγιστη τιμή	1,57	1,51	1,54	1,57
	Αριθμός παρατηρήσεων	47	46	46	46
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος	122	123	124	125
	Ελάχιστη τιμή	118	118	115	115
	Μέγιστη τιμή	127	128	135	140
	Αριθμός παρατηρήσεων	46	45	45	45
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος	0,62	0,63	0,63	0,64
	Ελάχιστη τιμή	0,57	0,59	0,58	0,59
	Μέγιστη τιμή	0,64	0,66	0,69	0,74

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 7-9 Νοεμβρίου, 2001.

Κυπριακή λίρα

Το κυπριακό νόμισμα το μήνα Νοέμβριο κατέγραψε οριακές μεταβολές έναντι του ευρώ, φθάνοντας τα 1,7414 ευρώ στις 30/11/2001 (μέση τιμή fixing) σε σχέση με 1,7408 που ίσχυε την πρώτη ημέρα του μήνα. Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων κατά την πρόσφατη περίοδο, η κυπριακή λίρα το μήνα

Νοέμβριο αποδυναμώθηκε μερικώς έναντι του αμερικάνικου δολαρίου ενώ ενδυναμώθηκε οριακά έναντι της αγγλικής στερλίνας. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στα πιο κάτω διαγράμματα.

Διάγραμμα 2
**Συναλλαγματικές Ισοτιμίες έναντι της Κυπριακής Λίρας
4/1/2000 - 30/11/2001**

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 30/11/2001, με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date), παρουσιάζονται στον πίνακα 4. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, η Κεντρική Τράπεζα κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων από την αρχή του έτους απορρόφησε συνάλλαγμα από το τραπεζικό σύστημα, της τάξης των £501,78 εκ. λιρών Κύπρου. Συνολικά, συμπεριλαμβανομένων των

παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος) η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2/1/2001 μέχρι τις 30/11/2001 ξένο συνάλλαγμα αξίας £662,9 εκ. λιρών. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 και εντεύθεν φαίνονται στο διάγραμμα 3.

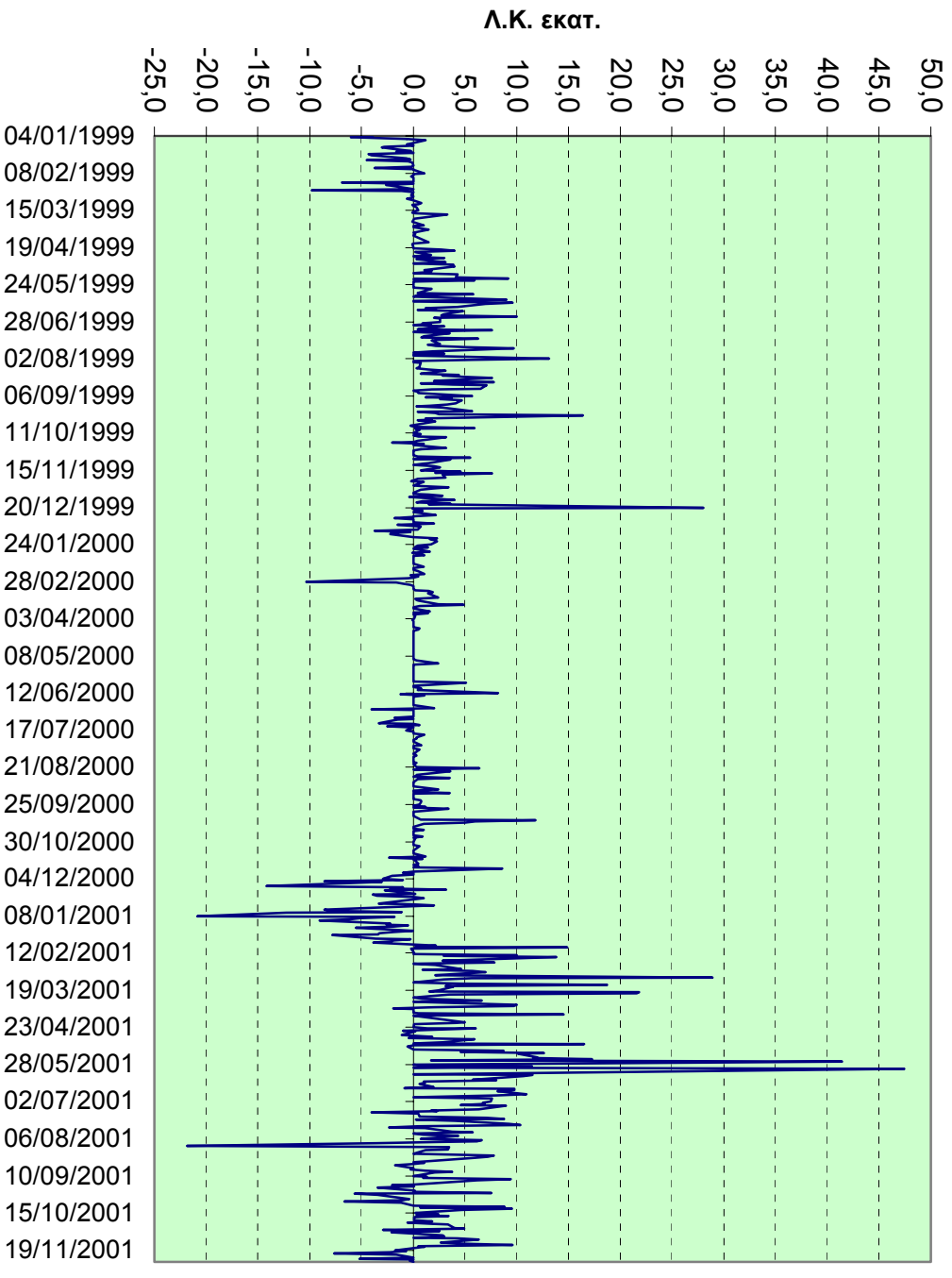
Πίνακας 4

Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing							
Ιανουάριος – Νοέμβριος 2001							
Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
				Σε εκ. ξένου συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος	1,7414	1,5766	1,0833	15,90	15,50	10,28	28,46
Νοέμβριος	1,7414	1,5464	1,0861	-14,65	16,35	9,20	10,70
Σύνολο				764,05	68,60	18,90	501,78

Όσον αφορά στις πιο πρόσφατες εξελίξεις κατά το μήνα Νοέμβριο, η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα, μέσω του fixing, ξένο συνάλλαγμα αξίας £10,70 εκ. λίρες Κύπρου. Κατά την ίδια περίοδο αγόρασε επιπρόσθετα ξένο συνάλλαγμα αξίας £5,72 εκ. λιρών από εκτελέσεις προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Αξιοσημείωτη είναι η μειωμένη εισροή ξένου συναλλάγματος που σημειώθηκε κατά τον υπό εξέταση μήνα. Αυτή οφείλεται τόσο στη διατήρηση της υποτονικότητας του δανεισμού των Κυπρίων σε ξένο συνάλλαγμα όσο και σε εποχιακούς παράγοντες.

**ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
4/1/1999 - 30/11/2001**

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

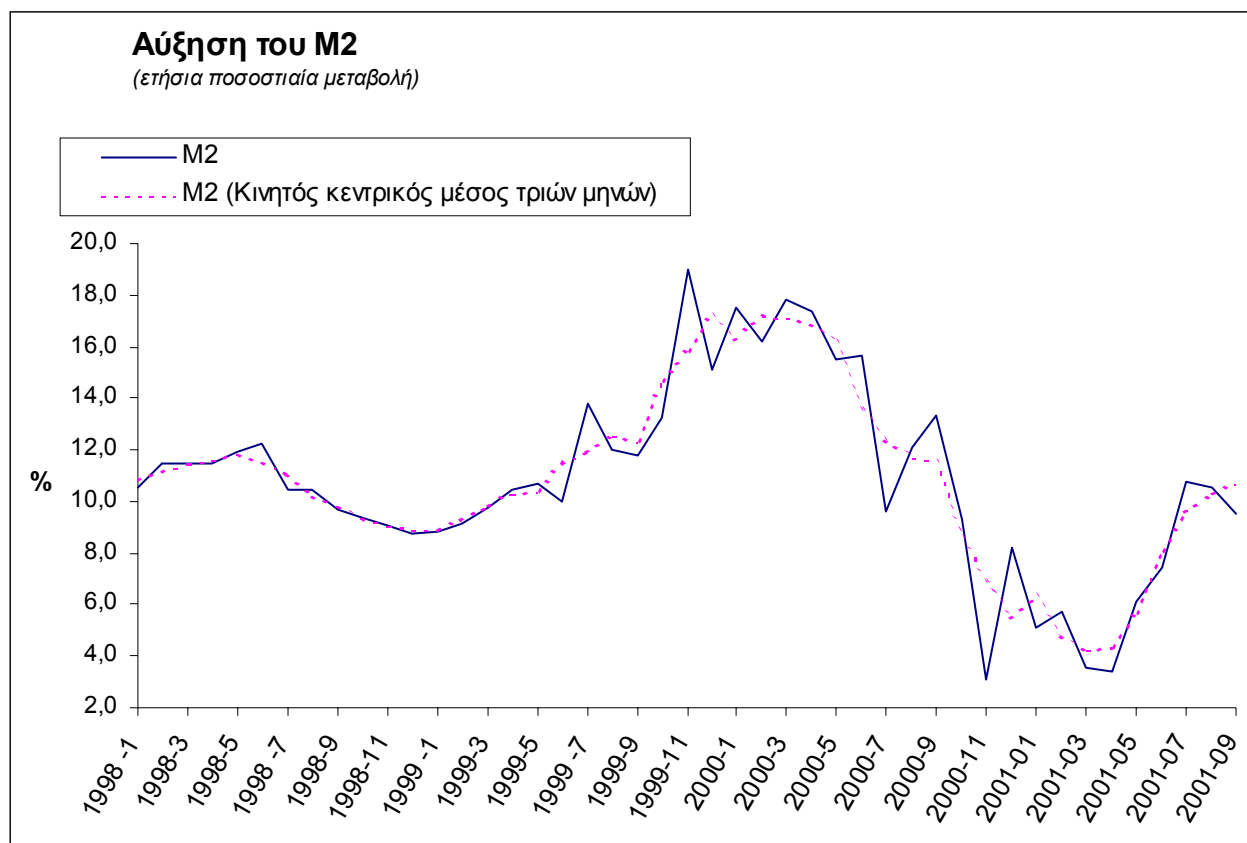
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

Υπό το φως των διεθνών εξελίξεων και λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια οικονομία διολισθαίνει προς ύφεση, η Κεντρική Τράπεζα στις 2 Νοεμβρίου προχώρησε σε περαιτέρω μείωση των βασικών επιτοκίων κατά 50 μονάδες βάσης (μ.β.). Η μείωση των επιτοκίων μεταδόθηκε άμεσα στα επιτόκια της χρηματαγοράς, ενώ ταυτόχρονα, τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο παρατηρήθηκε επιβράδυνση στις συναλλαγματικές εισροές. Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής συνέχισε κατά τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων (depos)¹ απορροφώντας μέρος της πλεονασματικής ρευστότητας.

* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

¹ Η διαφορά μεταξύ reverse repos και depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν γίνεται αγοραπωλησία τίτλων του δημοσίου ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

Διάγραμμα 4

Πίνακας 5

Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή (%)	1997	1998	1999	2000	2000 Οκτ.	2001 Σεπτ.	2001 Οκτ.
M1 (Πρωτογενής Ρευστότητα)	8,2	3,6	41,9	3,8	11,6	-5,3	-1,1
M2 (Συνολική Ρευστότητα)	10,7	8,8	15,1	8,2	9,3	9,5	12,0
Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα	12,2	14,3	13,9	14,9	15,6	14,1	14,5

Η συνολική ρευστότητα σημείωσε επιτάχυνση το μήνα Οκτώβριο με το ρυθμό επέκτασης να φθάνει στο 12,0% σε σύγκριση με 9,5% τον προηγούμενο μήνα, ενώ τον Οκτώβριο του 2000 καταγράφηκε αύξηση της τάξης του 9,3%. Ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης που καλύπτει την περίοδο από τον Αύγουστο μέχρι και τον Οκτώβριο σημείωσε μικρότερη επιτάχυνση, φτάνοντας το 10,7% σε σύγκριση με 10,3% κατά τη τριμηνία Ιουλίου – Σεπτεμβρίου.

Στην επιτάχυνση του ετήσιου ρυθμού αύξησης της συνολικής προσφοράς χρήματος τον Οκτώβριο σε σχέση με αυτή του προηγούμενου μήνα, συνέδραμε κατά κύριο λόγο η αύξηση στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα και κατά δεύτερο λόγο η αύξηση που παρατηρήθηκε στις πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα και στα αταξινόμητα στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα, η αύξηση τους τελευταίους 12 μήνες μέχρι το μήνα Οκτώβριο στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα έφτασε τα £248,3 εκ. σε σύγκριση με £119,4 εκ. το Σεπτέμβριο. Για την

ίδια περίοδο, η αύξηση στις πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα έφτασε τα £899,0 εκ., σε σχέση με αυξήσεις του ύψους £882,5 εκ. τον προηγούμενο μήνα.

Όπως προαναφέρθηκε, οι απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα επέδρασαν επεκτατικά στη συνολική προσφορά χρήματος. Συγκεκριμένα, σε ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν μικρή επιτάχυνση έναντι του προηγούμενου μήνα φθάνοντας το 14,5%, έναντι ρυθμού μεγέθυνσης 14,1% το μήνα Σεπτέμβριο, και 15,6% που σημειώθηκε τον Οκτώβριο του προηγούμενου χρόνου. Σύμφωνα με τον τριμηνιαίο κινητό μέσο όρο (πλαίσιο 1) η πιστωτική επέκταση ήταν 14,3% την περίοδο Αυγούστου – Οκτωβρίου, σε σύγκριση με 14,6% την περίοδο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου. Αναγόμενη σε ετήσια βάση και προσαρμοσμένη για εποχικότητα η πιστωτική επέκταση των δέκα πρώτων μηνών έφτασε το 15,3% συγκρινόμενη με 15,8% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Σε απόλυτους όρους, η τραπεζική χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου αυξήθηκε κατά £589,5 εκ και με βάση τη μέθοδο κατανομής (πλαίσιο 1) υπερβαίνει την τιμή αναφοράς περίπου κατά £226 εκ. τον Οκτώβριο έναντι διαφοράς £311 εκ. περίπου το Σεπτέμβριο.

Η παραχώρηση δανείων σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε περαιτέρω κάμψη τον Οκτώβριο², φθάνοντας τα £10,8 εκ., σε σύγκριση με £26,4 εκ. το μήνα Σεπτέμβριο. Το μερίδιο όμως των πιστώσεων σε ξένο νόμισμα στις συνολικές

² Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που

πιστώσεις ανέβηκε τον Οκτώβριο στο 9,9% από το 9,7% του προηγούμενου μήνα. Η κάμψη στο ξένο δανεισμό σε σύγκριση με τους μήνες Φεβρουάριο-Σεπτέμβριο, φαίνεται να συνεχίζεται και το Νοέμβριο αφού τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι τις 23 Νοεμβρίου φέρουν το ύψος του ξένου δανεισμού στα £16,7 εκ.

Το ευρώ φαίνεται να κυριαρχεί στις προτιμήσεις των δανειζομένων σε ξένο συνάλλαγμα αφού σύμφωνα με τα στοιχεία του μακροπρόθεσμου δανεισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου το 83% των χορηγήσεων σε ξένο νόμισμα παραχωρήθηκε σ' αυτό το νόμισμα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, πέραν των 50% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων ενώ το 41% των δανείων καταμετρήθηκε ισομερώς στις κατασκευές στην Κύπρο και στην αγορά πάγιου εξοπλισμού³.

Η αύξηση των πιστώσεων σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που καλύπτουν την περίοδο 1 Ιανουαρίου – 23 Νοεμβρίου ανήλθε στα £631,3 εκ., σε σύγκριση με £569,2 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου, ενώ το ύψος των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα κατά την προαναφερθείσα περίοδο ανήλθε στα £727,1 εκ. Αναγόμενος σε ετήσια βάση ο ρυθμός αύξησης των δανείων προς τον ιδιωτικό τομέα αντιστοιχεί με αύξηση κατά 10,8%, έναντι 11,2% τον προηγούμενο χρόνο⁴.

υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

³ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

⁴ Οι αντίστοιχες αυξήσεις τα προηγούμενα χρόνια είναι 13,5%, 9,3%, και 7,2% για το 1999, 1998, και 1997, αντίστοιχα. Τα μεγέθη δεν είναι εποχιακά διορθωμένα.

Πίνακας 6

Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Συνολική Ρευστότητα (Factors Affecting Total Liquidity - All Banks) (£ χιλιάδες)				
	Μεταβολή			
	Οκτώβριος	Οκτώβριος	Ιανουάριος-Οκτώβριος	
	2000	2001	2000	2001
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign Assets (Net))	-47.770	81.163	-62.573	183.792
Πιστώσεις προς τον Ιδιωτικό Τομέα (Claims on Private Sector)	-64.492	-48.023	534.570	589.502
Πιστώσεις προς τον Δημόσιο Τομέα (Claims on Public Sector)	-1.818	-38.738	-43.562	76.119
Αταξινόμητα Στοιχεία (Unclassified Items)	-13.374	17.248	-198.106	-368.832
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total Liquidity)	-127.454	11.650	230.329	480.581
Πρωτογενής Ρευστότητα (M1) (Money Supply)	-77.389	-32.241	-52.774	-103.054
Νόμισμα σε Κυκλοφορία (Currency in circulation)	-11.788	-15.872	-6.711	-2.743
Καταθέσεις Όψεως (Demand Deposits)	-65.601	-16.369	-46.063	-100.311
Δευτερογενής Ρευστότητα (Quasi-Money)	-50.065	43.891	283.103	583.635

Πίνακας 7

Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα

Μεταβολή – 2001	Ιαν.	Μαρ.	Ιούνιος	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα (€εκ.)	9,2	55,4	42,4	57,9	26,4	10,8
Συνολικές Πιστώσεις (€εκ.)	59,7	135,7	205,3	-11,9	99,5	-48,0

	1997	1998	1999	2000	2001 (Σεπ)	2001 (Οκτ.)
Δάνεια σε ξένο νόμισμα (€εκ.)	158,7	246,0	355,2	373,5	694,1	705,0
Σύνολο Πιστώσεων (€εκ.)	4358,4	4982,7	5673,5	6517,5	7155,0	7107,0
%	3,6	4,9	6,3	5,7	9,7	9,9

Πλαίσιο 1

Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2001 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2001, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 132% από 119% το 2000*.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.					
	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	132%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστο να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται εάν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή εάν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2000 μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2001 ήταν της τάξης των £589,5 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

Ετήσια Βάση (εποχικά διορθωμένη**)	Τιμή αναφοράς
15,3%	11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα το Οκτώβριο είναι:

* Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 138,7% το 1997, 145,0% το 1998, 154,6% το 1999 και 158,1% το 2000.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	14,5%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	14,3%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά εάν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός όπως στην υπό εξέταση περίπτωση ο Οκτώβριος του 2000. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average). Ο τριμηνιαίος κινητός μέσος όρος παρουσιάζει μια πιο σωστή εικόνα της πιστωτικής επέκτασης για την περίοδο Αυγούστου-Οκτωβρίου δείχνοντας αύξηση κατά 14,3% .

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £717 εκ. και να φτάσουν τα £7234 εκ. στο τέλος του 2001. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2001 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση υπερβαίνει την τιμή αναφοράς.

**Πίνακας Τραπεζικής Χρηματοδότησης
(£εκ.)**

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπτ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή Αναφοράς	6531	6595	6682	6701	6725	6796	6812	6786	6844	6881	6918	7234
Πραγματική	6577,1	6636,5	6772,2	6809,0	6869,3	7074,5	7067,3	7055,5	7155,0	7107,0		

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

Χρηματαγορά

Όπως και στις προηγούμενες μειώσεις, η μείωση των βασικών επιτοκίων στις 2 Νοεμβρίου κατά 50 μονάδες βάσης, μεταδόθηκε άμεσα στα επιτόκια της χρηματαγοράς με το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς να διαμορφώνεται στο 3,5% για το μήνα Νοέμβριο, σε σύγκριση με το 3,7% που ίσχυε τον Οκτώβριο και το 3,97% το Σεπτέμβριο. Άμεση ήταν και η επίδραση στο μέσο επιτόκιο των Depos, που μειώθηκε στο 3,83% στη δημοπρασία της 6ης Νοεμβρίου από το 4,18% που ίσχυε στη δημοπρασία της 23ης Οκτωβρίου. Συσταλτική επίδραση ασκήθηκε και στις συναλλαγματικές ροές αφού τον Νοέμβριο καταγράφηκαν εισροές αξίας £16,4 εκ., σε σύγκριση με εισροές αξίας £33,5 εκ. το μήνα Οκτώβριο. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου παρατηρήθηκε εισροή συναλλάγματος, το κλίμα αντιστράφηκε και έκτοτε σημειώνονται καθαρές εκροές.

Η Κεντρική Τράπεζα, για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της, παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών. Συγκεκριμένα το μήνα Οκτώβριο η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε σε δύο δημοπρασίες συνολική ρευστότητα £233,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 4,08%, ενώ το Νοέμβριο σε ίσο αριθμό δημοπρασιών απορροφήθηκε ρευστότητα αξίας £240,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,88%. Η υπερβάλλουσα τραπεζική ρευστότητα κατά το μήνα Οκτώβριο περιορίστηκε από τις καθαρές πωλήσεις τίτλων του δημοσίου της τάξης των £33,2 εκ., ενώ το μήνα Νοέμβριο η απορρόφηση τραπεζικής ρευστότητας ήταν ασήμαντη, της τάξης του £0,1 εκ.

Η μείωση των βασικών επιτοκίων επέδρασε πτωτικά και στις αποδόσεις των τίτλων του

δημοσίου σύμφωνα με τις υποβληθείσες προσφορές στις δημοπρασίες. Το γεγονός όμως της μη αποδοχής των προσφορών εκ μέρους της κυβέρνησης απέτρεψε τη διαμόρφωση συγκεκριμένων αποδόσεων. Στη δημοπρασία μονοετών γραμματίων της 12 Σεπτεμβρίου που έγιναν αποδεκτές προσφορές το μέσο επιτόκιο μειώθηκε στο 5,50% από το 6,10% που ίσχυε στη δημοπρασία της 8 Αυγούστου. Όσον αφορά τα τριμηνιαία γραμμάτια του δημοσίου η κυβέρνηση για έντεκα συνεχόμενες δημοπρασίες από τις 20 Ιουνίου δεν αποδέχτηκε καμιά προσφορά θεωρώντας το ζητούμενο επιτόκιο αρκετά ψηλό.

Στις μοναδικές δύο δημοπρασίες μακροπρόθεσμων τίτλων διετούς και πενταετούς διάρκειας, που έγιναν αποδεκτές προσφορές μετά την τελευταία μείωση επιτοκίων, η απόδοση των εν λόγω τίτλων παρουσίασε σημαντική πτώση. Συγκεκριμένα, στη δημοπρασία της 11 Δεκεμβρίου, η μέση απόδοση των διετών και πενταετών χρεογράφων διαμορφώθηκε στο 4,70% και 5,04% αντίστοιχα, σε σύγκριση με αντίστοιχες αποδόσεις 5,20% και 5,70% στη δημοπρασία της 26^{ης} Οκτωβρίου. Στα δεκαετή χρεόγραφα δεν έγινε αποδεκτή καμιά προσφορά από τις 30 Ιουλίου, ενώ στις 26 Οκτωβρίου έγινε για πρώτη φορά δημοπρασία δεκαπενταετών χρεογράφων, ονομαστικής αξίας £4,1 εκ. και με απόδοση 6,47%.

Η απόκλιση στα μακροπρόθεσμα ονομαστικά επιτόκια από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά παρέμεινε το μήνα Σεπτέμβριο σταθερή στις 256 μ.β. Αντίθετα, η ψαλίδα μεταξύ των πραγματικών ευρωπαϊκών επιτοκίων και των αντίστοιχων εγχώριων επιτοκίων διευρύνθηκε περαιτέρω

λόγω της αποκλιμάκωσης του εγχώριου πληθωρισμού φτάνοντας τις 279 μ.β. το Σεπτέμβριο έναντι διαφοράς 232 μ.β. τον Ιούλιο (πίνακας 9).

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Όσον αφορά τα διεθνή επιτόκια, όπως προαναφέρθηκε, μπροστά σε μια παγκόσμια ύφεση, μια πλειάδα κεντρικών τραπεζών μείωσαν τα βασικά τους επιτόκια. Συγκεκριμένα, το Νοέμβριο το Fed, η ΕΚΤ και η Τράπεζα της Αγγλίας μείωσαν τα βασικά τους επιτόκια κατά

0,5 ποσοστιαίες μονάδες (πίνακας 10). Η μείωση των βασικών επιτοκίων στην Κύπρο κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες το Νοέμβριο ταυτόχρονα με την ισόποση μείωση των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ είχαν ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας. Στις συνεδρίες του Δεκεμβρίου η ΕΚΤ και η Τράπεζα της Αγγλίας διατήρησαν τα επιτόκια τους αμετάβλητα ενώ το Fed προχώρησε σε περαιτέρω μείωση κατά 25 μ.β.

Πίνακας 8

Επιτόκια (% ετησίως)	1997	1998	1999	2000	2000 Οκτ.	2001 Σεπτ.	2001 Οκτ.
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	4,82	4,83	5,15	5,96	6,40	3,97	3,71
Repos	4,70	4,68	5,45	5,97			
Reverse Repos/Depos	4,42			4,44		4,60	4,08
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,39	5,50	5,54	5,75			
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)		5,99	6,00	6,21		5,50	
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)				6,55			5,20
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	6,80	6,95	7,27	7,45	7,53		5,70
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	6,93	7,22	7,36	7,55	7,61		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (15 χρόνια)							6,47

Σημείωση: Αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου

Πίνακας 9

Πληθωρισμός και Επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο			
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
	Σεπτ. - Μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών	Σεπτ. - Μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών	
Βέλγιο	2,80	5,30	2,50
Δανία	2,40	5,20	2,80
Γερμανία	2,60	4,90	2,30
Ελλάδα	3,80	5,50	1,70
Ισπανία	4,00	5,30	1,30
Γαλλία	1,90	5,10	3,20
Ιρλανδία	4,40	5,20	0,80
Ιταλία	2,80	5,30	2,50
Λουξεμβούργο	3,20	5,20	2,00
Ολλανδία	4,60	5,10	0,50
Αυστρία	2,40	5,20	2,80
Πορτογαλλία	4,30	5,30	1,00
Φιλανδία	2,90	5,20	2,30
Σουηδία	2,30	5,10	2,80
Ηνωμένο Βασίλειο	1,20	5,10	3,90
Ευρωζώνη	2,80	5,20	2,40
ΕΕ-15	2,50	5,10	2,60
Κύπρος	2,27	7,66	5,39

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) σημείωσε αύξηση το μήνα Οκτώβριο που συνοδεύτηκε όμως με μειωμένο όγκο συναλλαγών σε σχέση με το μήνα Σεπτέμβριο. Η αύξηση στο Γενικό Δείκτη ανέκοψε την πτωτική πορεία, με εξαίρεση την άνοδο του Απριλίου, που σημείωναν οι χρηματιστηριακές αξίες από την αρχή του έτους. Πιο συγκεκριμένα, την τελευταία μέρα του Οκτωβρίου ο Γενικός Δείκτης Τιμών διαμορφώθηκε στις 119,51 μονάδες με ανώτατο σημείο κατά τη διάρκεια του μήνα τις 122,71

μονάδες. Σε κλαδικό επίπεδο, όλοι οι επί μέρους δείκτες, εκτός από αυτούς που καλύπτουν τους τομείς της Πληροφορικής και της Ιχθυοπαραγωγής και Εμπορίας Ψαριών, σημείωσαν άνοδο. Ο μέσος ημερήσιος όγκος μειώθηκε στα £3,9 εκ. σε σύγκριση με £4,8 εκ. τον προηγούμενο μήνα και ο μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών μειώθηκε αντίστοιχα σε 4143 από 4766. Οι τίτλοι στους οποίους επικεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του μηνιαίου όγκου συναλλαγών ήταν στις μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας με ποσοστό 15,01% και 10,10% αντίστοιχα.

Πίνακας 10

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ**Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**

<i>(8 Νοεμβρίου 2001)</i>	%	Δ*
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,25	-0,50
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,25	-0,50
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,25	-0,50

Bank of England

<i>(8 Νοεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Repo Rate	4,00	-0,50

Federal Reserve System

<i>(6 Νοεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Federal Funds Rate	2,00	-0,50
Discount Rate	1,50	-0,50

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

<i>(2 Νοεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,50	-0,50
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	5,50	-0,50
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,50	-0,50

* Αλλαγή από τη προηγούμενη απόφαση.

Πίνακας 11

Ρευστότητα Τραπεζικού Συστήματος

(€ εκατ. , ημερήσιοι μέσοι όροι περιόδου)

περίοδος μηνιαία	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων	Νομισμα- τική βάση (6+7+9+12)		
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής					Τραπεζο- γραμμάτια, νομίσματα σε κυκλο- φορία	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)	Άλλοι παράγοντες απορρό- φησης ρευστότητας (καθαροί)							
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνά- λλαγμα	Πράξεις κύριας αναχρημα- τοδότησης	Πράξεις πιο μακροπρό- θεσμης αναχρημα- τοδότησης	Διευκό- λυνση οριακής χρηματο- δότησης	Άλλες πράξεις				Διευκό- λυνση αποδοχής καταθέσεων	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. καταθέσεις	REV- REPOS			CUR. IN CIRCUL.	MRA
	NFA	REPOS	LOMBARD	SWAP	OVERNIGHT				ADDITIONAL & SPECIAL & S.M.E. DEPOSITS	8	9			10	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Ιαν-00	1.090,9	0,0	0,0	0,0	0,0	88,8	0,0	0,0	333,3	-41,9	269,3	441,4	774,7		
Φεβ-00	1.119,4	0,0	0,0	1,6	0,1	40,6	2,3	14,5	313,6	-27,3	347,0	430,4	746,3		
Μαρ-00	1.122,7	57,5	0,0	7,6	4,3	3,2	5,3	0,0	315,0	68,8	362,9	436,8	757,2		
Απρ-00	1.146,1	60,9	0,0	0,8	4,5	8,6	2,4	0,0	331,1	-6,1	433,5	442,9	776,4		
Μαϊ-00	1.151,5	21,8	0,0	9,6	8,7	0,2	0,2	0,0	349,0	-53,2	452,5	442,8	792,0		
Ιουν-00	1.231,4	0,0	0,0	17,3	4,0	1,1	0,6	0,0	354,2	-44,6	492,7	448,8	803,5		
Ιουλ-00	1.247,4	0,0	0,0	20,3	2,0	0,1	0,0	0,0	363,3	14,7	372,3	519,3	882,6		
Αυγ-00	1.233,8	0,0	0,0	11,5	1,8	0,5	1,7	0,0	365,1	50,6	320,8	508,5	875,3		
Σεπ-00	1.291,4	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	375,4	509,3	868,4		
Οκτ-00	1.208,7	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	385,6	517,8	872,5		
Νοε-00	1.267,1	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	410,4	509,8	851,2		
Δεκ-00	1.194,5	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	371,5	507,0	861,2		
Ιαν-01	1.119,8	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	337,3	51,8	238,6	413,6	845,4		
Φεβ-01	1.133,9	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	326,6	-6,4	332,9	425,7	846,1		
Μαρ-01	1.226,5	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	328,7	40,0	358,0	426,9	848,6		
Απρ-01	1.256,1	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	-14,1	389,7	449,6	899,4		
Μαϊ-01	1.283,1	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	48,0	359,8	450,2	904,8		
Ιουν-01	1.512,9	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	117,9	409,3	439,1	959,3		
Ιουλ-01	1.581,6	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	148,5	408,4	451,1	933,8		
Αυγ-01	1.526,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	114,1	383,7	457,2	970,2		
Σεπ-01	1.564,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	78,1	405,0	461,8	986,1		
Οκτ-01	1.615,5	0,0	0,0	2,3	0,1	19,4	79,6	104,7	384,3	47,3	518,0	464,5	947,8		

2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά το μήνα Νοέμβριο του 2001 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,00% σε σύγκριση με 2,71% τον προηγούμενο μήνα. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, η μείωση του πληθωρισμού οφείλεται εν μέρει στην επιβράδυνση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων, ενώ μικρή επιβράδυνση σημειώθηκε επίσης και στις τιμές των υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα, οι τιμές των καυσίμων και του ηλεκτρισμού σημείωσαν μεγαλύτερη πτώση από τον προηγούμενο μήνα. Ο μέσος όρος πληθωρισμού κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001 ανήλθε στο 1,94%, καταγράφοντας σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, όπου έφθασε το 4,21%.

Πίνακας 12

Ποσοστιαία μεταβολή δείκτη τιμών καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία					
		2000	Νοέμβριος 2000/1999	Οκτώβριος 2001/2000	Νοέμβριος 2001/2000
	Σύνολο	4,14	3,76	2,71	2,00
A	Εγχώρια Προϊόντα	7,15	5,13	3,40	1,50
A.1	Γεωργικά	8,98	2,09	19,08	11,32
A.2	Βιομηχανικά	4,47	4,90	-0,29	-0,64
A.2.1	Βιομηχ., μη πετρελαιοειδή	2,50	1,98	1,22	0,78
A.2.2	Καύσιμα και υγραέριο	14,86	19,63	-6,72	-6,73
A.3	Ηλεκτρισμός και νερό	36,04	18,70	-4,61	-5,99
B	Εισαγόμενα Προϊόντα	2,13	2,65	-0,11	0,09
B.1	Μηχανοκίνητα οχήματα	3,78	3,73	-1,19	-0,50
B.2	Άλλα εισαγόμενα	0,93	1,85	0,71	0,52
Γ	Υπηρεσίες	2,52	3,05	3,55	3,47

Όσον αφορά στην κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, η πιο σημαντική αλλαγή σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2001 είναι η προαναφερθείσα επιβράδυνση των τιμών των γεωργικών προϊόντων οι οποίες, κατά το Νοέμβριο, σημείωσαν αύξηση της τάξης του 11,32%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 19,08% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα. Σημειώνεται ότι οι σημαντικές αυξήσεις των τιμών των γεωργικών προϊόντων τόσο κατά τον Οκτώβριο όσο και κατά το Νοέμβριο οφείλονται εν μέρει σε καταστροφές φυτειών λαχανικών από άστατες καιρικές συνθήκες, που οδήγησαν στην κατακόρυφη

αύξηση των τιμών των προϊόντων αυτών σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες του έτους. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η συνέχιση της πτώσης της τιμής τόσο του ηλεκτρισμού όσο και των καυσίμων. Η μείωση στις τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο αντικατοπτρίζει εν μέρει τις διεθνείς εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου. Ενδεικτικά, ενώ οι τιμές του πετρελαίου (Brent), κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2000 ανήλθαν κατά μέσο όρο στα \$32 το βαρέλι, κατά την ίδια περίοδο του τρέχοντος έτους οι τιμές κυμαίνονταν γύρω στα \$22 το βαρέλι.

Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν μικρή άνοδο κατά το Νοέμβριο σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 0,09% σε σχέση με πτώση κατά 0,11% και άνοδο κατά 2,65% που σημειώθηκαν αντίστοιχα τον Οκτώβριο του 2001 και το Νοέμβριο του 2000. Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 3,47%, σε σύγκριση με άνοδο 3,55% τον Οκτώβριο του 2001 και 3,05% το Νοέμβριο του 2000.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω πρόσφατων εξελίξεων του μηνός Νοεμβρίου, ο πληθωρισμός κατά τους πρώτους έντεκα μήνες του 2001 διαμορφώθηκε στο 1,94%, διατηρώντας έτσι μια σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000 όπου έφθασε στο 4,21%. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 3 και 4 του παραρτήματος⁵.

Όσον αφορά το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 2,0% με 2,5%, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη τυχόν αύξηση του συντελεστή του ΦΠΑ ή αύξηση άλλων έμμεσων φόρων κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου. Η προκαταρκτική αυτή πρόβλεψη, που βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική

κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω⁶, υιοθετεί τις πιο κάτω υποθέσεις εργασίας:

- Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν στο σχετικά χαμηλό επίπεδο των \$22 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου, γεγονός που είναι πιθανότερο όσο εντονότερη αποδειχθεί να είναι η ύφεση στις Ηνωμένες Πολιτείες και η επιβράδυνση ή ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Δεν θα σημειωθούν μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίας και γεν.
- Οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν την ίδια αύξηση όπως και το 2001, και τέλος,
- Η νομισματική πολιτική στην Κύπρο θα είναι προσαρμοστική στις διεθνείς εξελίξεις στο βαθμό που δεν επηρεάζει τη μακροοικονομική σταθερότητα.

Σημειώνεται ότι, όσο πιο έντονη αποδειχθεί η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της κυπριακής οικονομίας κατά το 2002, λόγω των διεθνών αρνητικών εξελίξεων, τόσο πιο πιθανή θα είναι η τάση για χαμηλότερο πληθωρισμό, και αντιστρόφως.

Για σκοπούς σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την

⁵ Ο πίνακας 3 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 1998 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2001, ενώ ο πίνακας 4 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 5 και 6 του επισυνημένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

⁶ Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται και από προκαταρκτικές οικονομετρικές αναλύσεις με αυτοπαλίνδρομα μοντέλα με τριμηνιαία στοιχεία για την περίοδο 1992(1)-2001(2).

Ευρωζώνη και μερικές άλλες σημαντικές χώρες καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2002.

Πίνακας 13

Μεταβολή τιμών:			
Κύπρος και Άλλες Χώρες			
Χώρα	Ετήσια μεταβολή τιμών	Μήνας	Πρόβλεψη για το 2002
Κύπρος	2,0	Νοεμ.	2,2 ²
Ευρωζώνη	2,4	Οκτ.	1,6
Η.Π.Α.	2,1	Οκτ.	1,8
Μ.Βρετανία	1,6	Οκτ.	2,2
Γερμανία	1,7	Νοεμ.	1,3
Ιταλία	2,4	Νοεμ.	1,7
Δανία	2,2	Οκτ.	2,0
Γαλλία	1,8	Οκτ.	1,2
Αυστρία	2,6	Οκτ.	1,5
Βέλγιο	2,4	Οκτ.	1,6
Ισπανία	3,0	Οκτ.	2,3
Σουηδία	2,7	Οκτ.	1,9
Ελβετία	0,3	Νοεμ.	1,1
Ιαπωνία	-0,8	Σεπτ.	-0,7
Καναδάς	1,9	Οκτ.	1,9

¹ Πηγή: The Economist

² Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παραγωγή

Σύμφωνα με τα ως τώρα διαθέσιμα στοιχεία, ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και συγκεκριμένα η γεωργία εμφανίζει σημαντική βελτίωση σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Στο δευτερογενή τομέα, ο τομέας των κατασκευών συνεχίζει την ανοδική του πορεία ενώ αντίθετα η επίδοση του τομέα της μεταποίησης δεν είναι καθόλου ικανοποιητική. Ο τριτογενής τομέας, που αποτελεί την κινητήρια δύναμη της οικονομίας, και πιο συγκεκριμένα ο τουρισμός, παρουσιάζει έντονα σημάδια κάμψης. Έτσι συνολικά και σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, αναμένεται επιβράδυνση στο ρυθμό μεγέθυνσης του

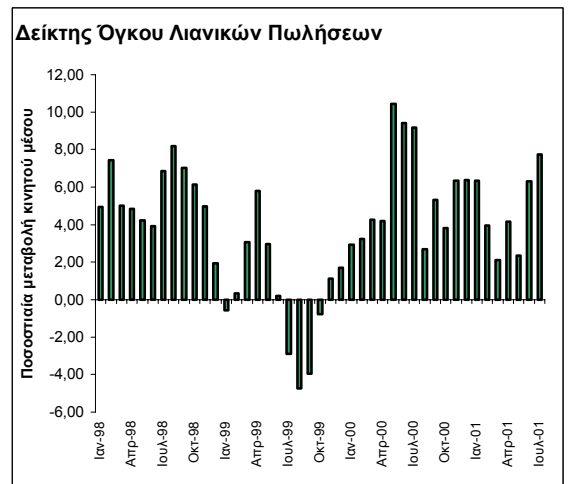
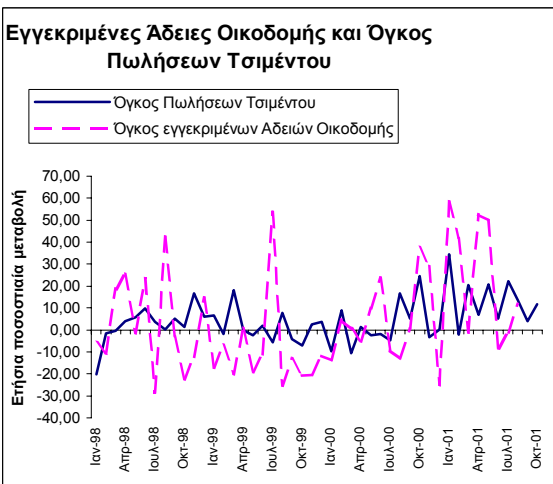
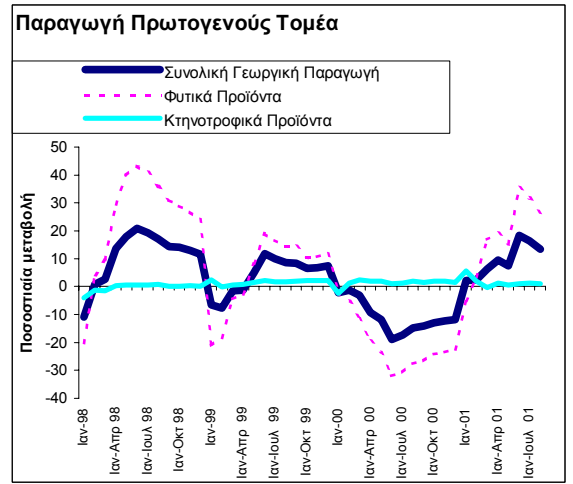
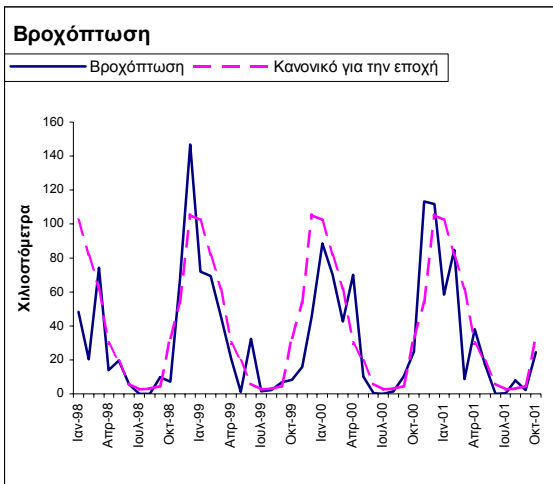
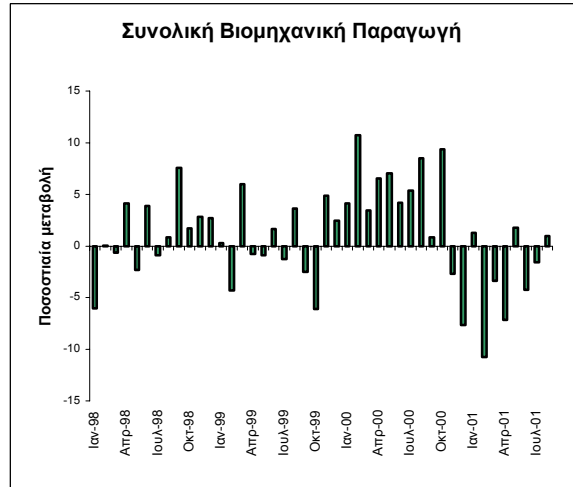
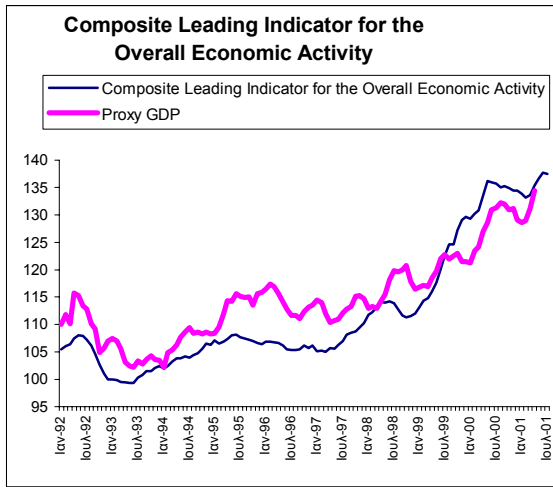
Α.Εγχ.Π. μέσα στο 2001, σε σχέση με το 2000.

Αναλυτικότερα, ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργική παραγωγή σημειώνει σημαντική ανάκαμψη μέσα στο 2001 μετά από την πτωτική πορεία που παρατηρήθηκε τον προηγούμενο χρόνο, καταγράφοντας αύξηση κατά 13,4% την περίοδο Ιανουαρίου–Αυγούστου 2001, σε σύγκριση με πτώση 14,9% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή φυτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων σημειώνει αντίστοιχα αύξηση κατά 26,7% και 0,9% την πρώτη οκταμηνία του έτους, σε σύγκριση με πτώση κατά 27,6% και αύξηση 1,9% αντίστοιχα, την ίδια περίοδο του 2000.

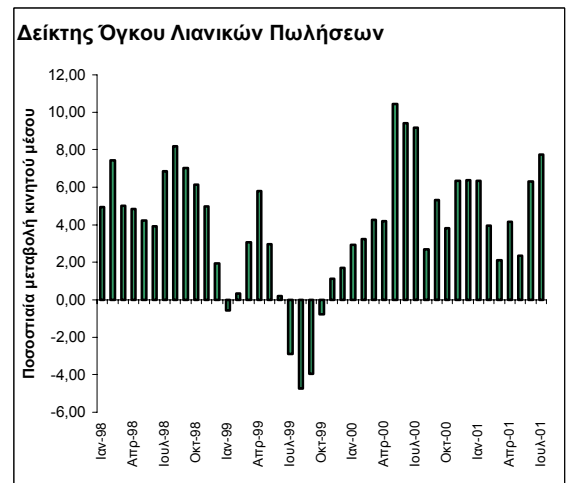
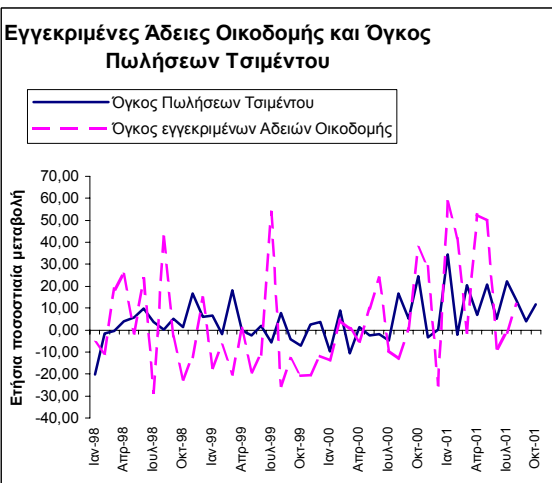
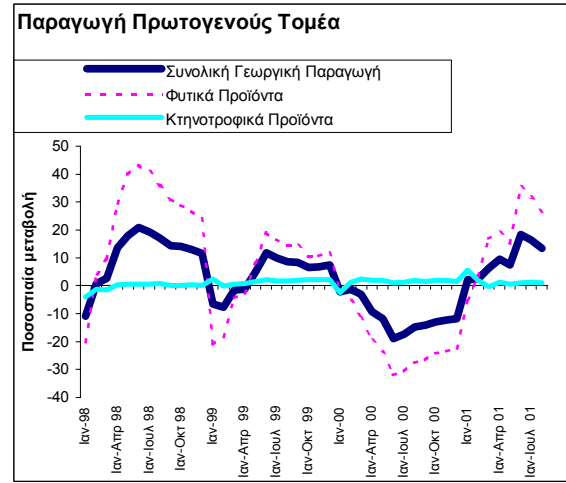
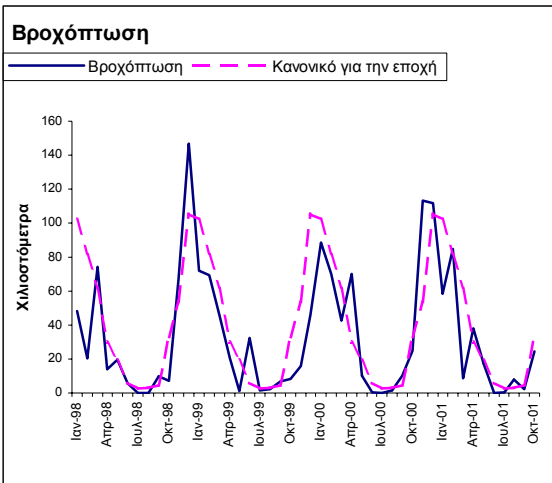
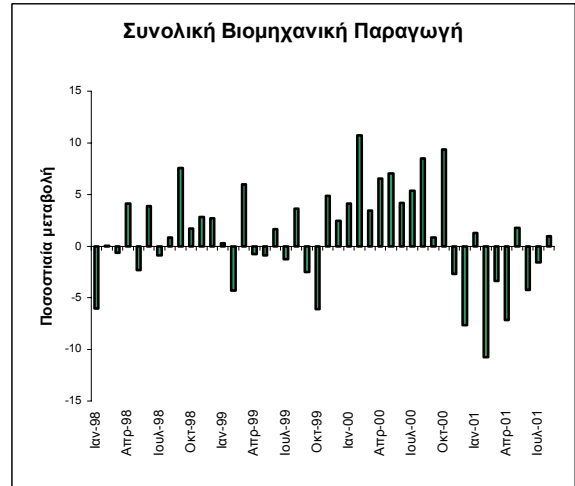
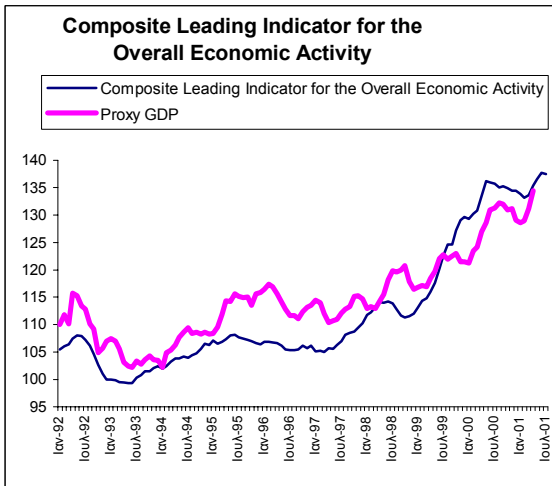
Στο δευτερογενή τομέα η εικόνα είναι ανάμικτη, αφού ο τομέας των κατασκευών παρουσιάζει σημαντική ανάκαμψη, ενώ παράλληλα ο τομέας της μεταποίησης συνεχίζει την πτωτική του πορεία. Αναλυτικότερα, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που δείχνει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, μετά από την πτώση που παρουσίασε τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο, ανέκαμψε και πάλι τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 11,9% και 22,1% αντίστοιχα, σε σύγκριση με πτώση 13,0% και άνοδο 0,5% τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Παράλληλα, ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής συνέχισε την ανοδική του πορεία σημειώνοντας αύξηση κατά 13,3% και 31,6% τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο αντίστοιχα, σε σύγκριση με πτώση 11,7% και άνοδο 11,5% τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την πρώτη εννιαμηνία του έτους, οι δείκτες όγκου (αξίας αδειών)

σημείωσαν άνοδο της τάξης του 22,3% (25,2%), σε σύγκριση με αύξηση κατά 0,1%

Διάγραμμα 5

Διάγραμμα 6

(4,6%) την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου του 2000. Οι πωλήσεις τιμέντου στην εγχώρια αγορά συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 3,8% και 11,8% αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 5,3% και 24,7% τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2001, οι πωλήσεις τιμέντου διευρύνθηκαν κατά 13,3%, σε σχέση με άνοδο 1,7% που παρατηρήθηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Όσον αφορά τη μεταποίηση, η κατάσταση συνεχίζει να είναι πολύ ανησυχητική αφού παρόλο που σημειώθηκε οριακή άνοδος της βιομηχανικής παραγωγής τον Αύγουστο, για

όλους σχεδόν τους προηγούμενους μήνες του χρόνου παρατηρείται σημαντική πτώση. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής, μετά από την κατά 1,6% μείωση που σημειώθηκε τον Ιούλιο του 2001 αυξήθηκε κατά 1,0% τον Αύγουστο, σε σύγκριση με άνοδο 8,5% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου του τρέχοντος έτους, ο δείκτης σημείωσε πτώση της τάξης του 3,0%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 6,1% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Η αναλυτική κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 14.

Πίνακας 14

Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής - % Μεταβολή

	Αυγουστος 01/00	Αυγουστος 00/99	Ιαν-Αυγ 01/00	Ιαν-Αυγ 00/99
Συνολικός Δείκτης	0,95	8,53	-2,98	6,06
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-1,94	4,30	-7,14	8,24
Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες και Προϊόντα	-10,45	33,49	-3,67	-7,03
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	-19,05	-5,08	-7,16	-12,96
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	-20,66	64,02	-5,35	8,75
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	2,88	20,35	6,59	12,54
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	4,36	1,50	0,02	-0,29
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα & Συνθετικές Ύλες	26,62	0,33	7,97	3,87
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύλες	-6,68	19,92	-5,66	-1,35
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυχτά Προϊόντα	10,41	-0,47	2,53	5,06
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	11,45	19,31	0,12	11,41
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	23,06	12,90	3,96	10,60
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	20,44	20,81	-3,78	6,83
Εξοπλισμός Μεταφορών	0,93	39,65	-21,82	5,09
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	-6,59	-1,18	-6,58	5,10

Ο τομέας των υπηρεσιών και κυρίως ο τουρισμός, που είναι και η κινητήρια δύναμη της οικονομίας, έχει επηρεασθεί αρνητικά από τις διεθνείς εξελίξεις και παρουσιάζει έντονα σημεία κάμψης. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις τουριστών μειώθηκαν κατά 10,3% και 19,7% τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2001

αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 11,0% και 13,0% αντίστοιχα, κατά τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001, οι αφίξεις σημείωσαν σημαντική επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 1,1%, σε σύγκριση με άνοδο της τάξης του 10,3% την αντίστοιχη

περίοδο του 2000. Τα έσοδα από τον τουρισμό για την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2001 αυξήθηκαν κατά 8,8% και υπολογίζονται στα £1.193,6 εκ.

Η σημαντική επιβράδυνση που παρουσιάζει ο τουρισμός αποτυπώνεται ως ένα βαθμό και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία το Σεπτέμβριο του 2001. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν το Σεπτέμβριο ότι αναμένουν χειροτέρευση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες, υπερβαίνει κατά πολύ το ποσοστό εκείνων που προβλέπει βελτίωση, σε σύγκριση με ένα πολύ μικρότερο ποσοστό κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Ακόμα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσε πως η παρούσα κατάσταση τους κρίνεται ως πολύ ικανοποιητική για την εποχή υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που την χαρακτήρισαν ως μη ικανοποιητική κατά 26 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου η διαφορά αυτή ήταν αρκετά μεγαλύτερη. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδόχων που εκτιμά πως κατά το Σεπτέμβριο του 2001 η ζήτηση ήταν ψηλότερη της κανονικής, κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα από το Σεπτέμβριο του 2000, ενώ το ποσοστό που χαρακτήρισε τη ζήτηση κανονική για την εποχή υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσοστό που καταγράφηκε τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Κατανάλωση

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η προ των γεγονότων του Σεπτεμβρίου κατανάλωση διευρυνόταν με σχετικά γοργό ρυθμό. Συγκεκριμένα, η ιδιωτική

κατανάλωση κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο σημείωσε σημαντική επιτάχυνση αφού ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 15,1% και 13,1%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με αύξηση 0,7% και 7,0% αντίστοιχα, τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Η ακριβής πορεία που ακολούθησαν οι λιανικές πωλήσεις κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 15. Για ολόκληρη την πρώτη οκταμηνία του 2001, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων συνέχισε να παρουσιάζει μικρή επιβράδυνση και ανήλθε κατά 5,8%, σε σύγκριση με άνοδο 6,1% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Με την αύξηση που σημειώθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο συνάδει ως ένα βαθμό και η άνοδος στο ρυθμό αύξησης που παρατηρήθηκε στις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού, πετρελαιοειδών και μίσθωσης αεροπλάνων) οι οποίες διευρύνθηκαν κατά 9,5% και 14,1% τον Ιούλιο και Αύγουστο του 2001. Για ολόκληρη την πρώτη οκταμηνία του 2001, οι εισαγωγές αυτές σημείωσαν μικρή επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 14,0%, σε σύγκριση με αύξηση 14,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2000, που επίσης συνάδει με τη μικρή επιβράδυνση που παρουσίασε η ιδιωτική κατανάλωση κατά την ίδια περίοδο.

Οι ενδείξεις όμως και για μετά τα τραγικά γεγονότα του Σεπτεμβρίου περίοδο, είναι ότι η κατανάλωση συνεχίζει να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, άνοδο συνέχισαν να σημειώνουν οι εγγραφές ιδιωτικών σαλόν αυτοκινήτων, αφού κατά το μήνα Νοέμβριο ανήλθαν κατά 38,6% σε σύγκριση με πτώση 11,0% τον αντίστοιχο

μήνα του 2000, και άνοδο 11,0% το Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001 οι εγγραφές ιδιωτικών σαλούν αυτοκινήτων ανήλθαν κατά 19,4% σε σύγκριση με πτώση 6,6% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Πίνακας 15

Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων - % Μεταβολή κατά Κατηγορία

	Αύγουστος 01/00	Αύγουστος 00/99	Ιαν-Αύγ 01/00	Ιαν-Αύγ 00/99
Συνολικός Δείκτης	13,14	7,03	5,82	6,12
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	4,13	5,19	4,47	0,36
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	-11,83	16,14	-2,75	20,05
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	4,80	18,70	2,92	20,31
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	0,00	12,68	-8,71	19,66
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	51,64	4,39	20,39	0,98
Υπεραγορές	1,88	22,79	0,49	13,90
Φαρμακεία	14,50	-23,10	5,94	-12,17
Έπιπλα	17,79	-5,34	5,49	11,55
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	9,06	5,10	1,21	5,27
Παιγνίδια	-5,58	12,10	-0,62	-4,51

Αγορά Εργασίας

Στην αγορά εργασίας, το Νοέμβριο του 2001 καταγράφηκε αύξηση των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 3,7%, σε σύγκριση με μείωση της τάξης του 11,4% το Νοέμβριο του 2000 ενώ η ανεργία σαν ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέβηκε στο 3,5%, σε σχέση με 3,3%, τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001 η ανεργία σημείωσε πτώση κατά 14,2% και περιορίστηκε στο 3,0% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, σε σύγκριση με 3,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Πτώση της ανεργίας κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου παρατηρήθηκε σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας με εξαίρεση τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας οι οποίοι σημείωσαν αύξηση κατά 15,0% και τον τομέα των χρηματοδοτικών οργανισμών, ασφαλειών, κτηματικών και επαγγελματικών υπηρεσιών που παρουσίασε αύξηση κατά 8,5%.

Δημόσια Οικονομικά

Σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001 αφού έφτασε τα £133,3 εκατ. σε σύγκριση με £69,1 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Πίνακας 16

Κατάσταση Δημοσίων Οικονομικών

	€ εκατ.		% Μεταβολή 01/00	
	Ιαν-Αυγ 01	Ιαν-Σεπτ 01	Αυγ01/00	Σεπτ01/00
Δημόσια Έσοδα και Χορηγίες	1234,1	1395,9	11,15	9,05
Άμεσοι Φόροι	374,6	438,7	13,49	17,85
Φόρος Εισοδήματος	270,6	321,1	25,87	32,36
Έμμεσοι Φόροι	474,8	535,4	14,94	12,66
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	218,8	250,1	23,18	21,11
Φόροι Κατανάλωσης	120,7	135,3	10,68	10,23
Εισαγωγικοί Δασμοί	44,6	49,8	43,14	23,64
Συνεισφορές στο Ταμείο Κοιν. Ασφαλίσεων	175,8	196,0	9,86	9,93
Άλλα Έσοδα	207,8	224,6	1,15	-11,05
Ξένες Χορηγίες	1,1	1,3	-33,99	-31,66
Δημοσ/μικό Έλλειμμα και Καθ. Δαν/μός	1371,3	1529,2	15,07	13,34
Τρέχουσες Δαπάνες	1257,5	1399,9	16,02	13,99
Αγαθά και Υπηρεσίες	539,8	595,1	0,29	14,64
Μισθοί και Ημερομίσθια	340,0	381,5	4,67	5,83
Τρέχουσες πληρωμές	331,4	275,3	30,67	-2,21
Κοινωνικές Συντάξεις	11,9	17,8	-17,87	6,89
Πληρωμές από το Ταμείο Κοιν. Ασφαλίσεων	189,2	209,9	9,87	8,32
Επιδοτήσεις	57,5	65,9	50,36	45,38
Τόκοι	224,1	235,9	14,54	2,01
Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	108,5	123,7	5,69	7,05
Επενδύσεις	82,3	92,4	4,80	4,58
Κεφαλαιουχικές πληρωμές	26,2	31,3	8,70	15,08
Καθαρός Δανεισμός	5,3	5,6	1,37	0,36
Δημοσ/μικό Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα	-137,2	-133,3	68,47	92,89

Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα σημείωσαν άνοδο της τάξης του 9,1% το πρώτο εννιάμηνο του έτους, σε σύγκριση με άνοδο 21,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Από τις κατηγορίες των δημοσίων εσόδων, οι εισπράξεις τόσο από τους άμεσους όσο και από τους έμμεσους φόρους παρουσίασαν επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 17,9% και 12,7% αντίστοιχα, σε σύγκριση με αντίστοιχες αυξήσεις κατά 20,2% και 15,1% την πρώτη εννιαμηνία του προηγούμενου χρόνου.

Παρά τη συνολική επιβράδυνση στα έσοδα από άμεσους φόρους, οι εισπράξεις από το φόρο εισοδήματος σημείωσαν αύξηση της τάξης του 32,4% κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, σε σύγκριση με 19,8% την αντίστοιχη

περίοδο του 2000, σαν αποτέλεσμα της καθυστερημένης είσπραξης εταιρικού φόρου ύψους £40,0 εκ. περίπου, τον Ιανουάριο του 2001 αντί για το Δεκέμβριο του 2000. Σε αντιδιαστολή, οι εισπράξεις από άλλους άμεσους φόρους σημείωσαν μείωση. Σ' ότι αφορά τους έμμεσους φόρους, τα έσοδα από το φόρο προστιθέμενης αξίας σημείωσαν χαμηλότερο ρυθμό αύξησης, ενώ επιβράδυνση παρατηρήθηκε και στις εισπράξεις από φόρους κατανάλωσης αντανακλώντας την επιβράδυνση στην καταναλωτική ζήτηση. Αντίθετα, οι εισπράξεις από τους εισαγωγικούς δασμούς σημείωσαν άνοδο σε σχέση με μικρή πτώση την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Τέλος, επιτάχυνση σημείωσαν τα έσοδα του ταμείου κοινωνικών ασφαλίσεων.

Οι δημόσιες δαπάνες επέδειξαν οριακή επιβράδυνση κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2001 και διευρύνθηκαν κατά 13,3%, λόγω της επίσης οριακής επιβράδυνσης στις τρέχουσες δαπάνες που ανήλθαν κατά 14,0% την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001. Αναλυτικότερα, οι δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες, που είναι και η μεγαλύτερη κατηγορία των τρεχουσών δαπανών, σημείωσαν μικρή επιτάχυνση, παρά το γεγονός ότι οι δαπάνες για μισθούς και ημερομίσθια που υπάγονται σ' αυτή την κατηγορία, παρουσίασαν επιβράδυνση. Οι πληρωμές για τις τρέχουσες μεταβιβάσεις σημείωσαν πτώση, ενώ οι πληρωμές τόκων και οι επιδοτήσεις επιβραδύνθηκαν. Αντίθετα, επιτάχυνση παρατηρήθηκε στις δαπάνες από το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων. Τέλος, οι κεφαλαιουχικές δαπάνες σημείωσαν επιτάχυνση κατά την πρώτη εννιαμηνία του έτους και αυξήθηκαν κατά 7,1%, σε σύγκριση με άνοδο 6,8% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Αυτή η εξέλιξη αντικατοπτρίζει τη μεγάλη άνοδο που σημειώθηκε στις κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις. Για ολόκληρο το 2001, το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να ξεπεράσει το 2,6% του Α.Εγχ.Π. που είχε αρχικά προβλεφθεί, και να κυμανθεί πλησίον του 3%.

2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Η απότομη αύξηση των συνολικών εισαγωγών της τάξης του 40,7% που είχε καταγραφεί τον Ιούλιο και που οφειλόταν κυρίως στην αύξηση των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών έχει αποκλιμακωθεί. Προκαταρκτικά στοιχεία για το μήνα Αύγουστο φανερώνουν σημαντική επιβράδυνση στις συνολικές εισαγωγές με αύξηση της τάξης μόνο

του 5%. Παράλληλα, στον τουριστικό τομέα, οι τουριστικές αφίξεις τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο σημείωσαν αισθητή πτώση μετά την οριακή μείωση του Σεπτεμβρίου.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για το εμπόριο αγαθών παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 17. Ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών περιορίστηκε στο 9,5% τον Ιούλιο, έναντι 17,0% τον Ιούλιο 2000, ενώ τον Αύγουστο 2001, σύμφωνα με τα τελευταία προκαταρκτικά στοιχεία, ο ρυθμός αύξησης ανήλθε σε 14,1%, έναντι 27,6% τον Αύγουστο 2000. Ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών εξακολουθεί να αποκλιμακώνεται κατά τη διάρκεια του έτους, από 35,3% τον πρώτο μήνα και 18,4% κατά το πρώτο τρίμηνο, σε 14,8% το πρώτο εξάμηνο και 14,0% την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου, σε σύγκριση με 14,5% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Οι εγχώριες εξαγωγές καθώς και οι επανεξαγωγές παρουσίασαν τον Αύγουστο, όπως και τους προηγούμενους τρεις μήνες, ρυθμούς αύξησης υψηλότερους από τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, οι εγχώριες εξαγωγές αυξήθηκαν τον Αύγουστο 2001 κατά 19,8%, έναντι αύξησης 11,0% τον Αύγουστο 2000. Οι επανεξαγωγές αυξήθηκαν κατά 6,4% τον Αύγουστο, έναντι μείωσης 20,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Παρά την αξιόλογη άνοδο τόσο των εγχώριων εξαγωγών όσο και των επανεξαγωγών κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2001, συνολικά για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου οι

αντίστοιχοι ρυθμοί αύξησης ανήλθαν σε 6,9% και 8,1%, παρέμειναν χαμηλότεροι από τους ρυθμούς αύξησης που καταγράφηκαν την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου και που ήταν της τάξης του 10,9% και 8,5%, αντίστοιχα.

Πίνακας 17

Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου Ιανουάριος – Αύγουστος* (€ εκ.)

	1999	2000	2001	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Συνολικές Εισαγωγές (cif)	1.241,6	1.582,2	1.730,0	9,3	27,4
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	1.019,0	1.299,2	1.467,2	12,9	27,5
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των Εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών	931,8	1.066,8	1.216,4	14,0	14,5
Συνολικές Εξαγωγές (fob)	353,7	406,4	431,4	6,2	14,9
Εγχώριες Εξαγωγές (fob)	138,7	153,9	164,5	6,9	10,9
Επανεξαγωγές (fob)	193,3	209,8	226,8	8,1	8,5
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	21,7	42,7	40,2	-5,8	96,8
Ακαθάριστο Εμπορικό Ισοζύγιο	-887,9	-1.175,8	-1.298,6		

* Τα στοιχεία για τον Αύγουστο είναι προκαταρκτικά.

Στον τομέα των υπηρεσιών, οι εισπράξεις από τον τουρισμό⁷ ανήλθαν σε £1.193,6 εκ. την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2001, σημειώνοντας αύξηση 8,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία που προκύπτουν από την έρευνα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, η αύξηση των εισπράξεων κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2001 πηγάζει κυρίως από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – από

όπου προήλθε ποσοστό πέραν του 81% των εισπράξεων. Συγκεκριμένα, σημαντικές αυξήσεις παρουσίασαν οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελλάδα, τη Σουηδία, τη Φιλανδία και την Ιρλανδία που κατέγραψαν αυξήσεις της τάξης του 14,2%, 16,0%, 22,0%, 69,6% και 41,0%, αντίστοιχα. Σημαντική συνεισφορά στις εισπράξεις από τον τουρισμό είχε και η Ρωσία και άλλες χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης – από όπου προήλθε ποσοστό 6,7% των εισπράξεων – που σημείωσαν αύξηση ίση με 20,2%.

⁷ Στον υπολογισμό των εισπράξεων από τον τουρισμό καθώς και των αφίξεων τουριστών δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι Κύπριοι φοιτητές.

Πίνακας 18

Αφίξεις τουριστών

Ιανουάριος – Νοέμβριος

	1998	1999	2000	2001	% μεταβολή 2001*/2000	% μεταβολή 2000/1999	% μεταβολή 1999/1998
Αριθμός Ατόμων*	2.139.985	2.350.011	2.592.480	2.621.568	1,1	10,3	9,8

* Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις Κυπρίων φοιτητών.

Επιδείνωση στις αφίξεις παρατηρήθηκε μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στις Ηνωμένες Πολιτείες που δημιούργησαν κλίμα ανασφάλειας και αβεβαιότητας. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο 2001 μειώθηκαν αισθητά κατά 10,3% και 19,7% αντίστοιχα, σε σύγκριση με αύξηση κατά 11,0% και 13,0% τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Για την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2001 ο ρυθμός αύξησης των αφίξεων μειώθηκε στο 1,1%, έναντι 10,3% κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Στον πίνακα 19 παρουσιάζονται οι επενδύσεις μη κατοίκων σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Όπως φαίνεται στον πίνακα, ενώ οι καθαρές αγορές μετοχών ανήλθαν το Σεπτέμβριο σε £100,9 χιλιάδες, τον Οκτώβριο οι πωλήσεις υπερέβηκαν τις αγορές με αποτέλεσμα να έχουμε αρνητικές καθαρές επενδύσεις της τάξης των £181,2 χιλιάδων.⁸

⁸ Οι πίνακες 8 και 9 του παραρτήματος παρουσιάζουν αναλυτικά τις πωλήσεις και αγορές μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 19**Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου**

Μάρτιος - Οκτώβριος 2001 (£ χιλιάδες)

	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιουλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.
Αγορές	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7	915,9
Πωλήσεις	1.086,6	999,3	1.097,0	1.312,7	406,6	706,1	771,8	1.097,1
Καθαρές επενδύσεις	599,6	206,9	720,3	-518,1	281,9	555,5	100,9	-181,2

Προβλέψεις για το ισοζύγιο πληρωμών

Όσον αφορά τις προοπτικές για ολόκληρο το 2001, ο πίνακας 20 παρουσιάζει συνοπτικά τις τελευταίες προβλέψεις για το ισοζύγιο πληρωμών, οι οποίες αναθεωρήθηκαν πρόσφατα λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς συνθήκες όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά τα τρομοκρατικά γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. Σύμφωνα με τις προβλέψεις αυτές, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να φθάσει στα £327,2 εκ., παραμένοντας στο σχετικά ψηλό επίπεδο του 5,6% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 5,2% του Α.Εγχ.Π. το 2000. Αξίζει να σημειωθεί ότι πριν τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου αναμενόταν μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών στα £274,0 εκ. ή 4,7% του Α. Εγχ. Π.

Αναλυτικότερα, οι συνολικές εισαγωγές αναμένεται να αυξηθούν κατά 4,2%, έναντι ρυθμού αύξησης 23,2% το 2000. Η επιβράδυνση των εισαγωγών, η οποία εμφανίστηκε από το δεύτερο τρίμηνο του έτους, αποδίδεται στην αρνητική επίδραση της πτώσης των τιμών των χρηματιστηριακών αξιών στην εγχώρια ζήτηση καθώς και στην

πτώση της τιμής του πετρελαίου⁹. Ταυτόχρονα αναμένεται αύξηση των επανεξαγωγών κατά 8,2% και αύξηση των εγχώριων εξαγωγών κατά 2,5%, κυρίως λόγω της ανάκαμψης των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων, ιδίως πατατών, ενώ οι εξαγωγές μεταποιημένων προϊόντων αναμένεται να παραμείνουν περίπου στα περσινά επίπεδα.

Όσον αφορά τον τουρισμό, η οριακή μείωση στις αφίξεις τουριστών που καταγράφηκε το Σεπτέμβριο και διευρύνθηκε τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο λόγω κυρίως της αβεβαιότητας της διεθνούς κατάστασης, αναμένεται να οδηγήσει σε αισθητή επιβράδυνση στις αφίξεις των τουριστών στο 1,2% (στα 2,718 εκ. άτομα το 2001), έναντι αύξησης 10,3% το 2000. Ταυτόχρονα, αναμένεται 6,2% μεγέθυνση της κατά κεφαλήν δαπάνης, με αποτέλεσμα την αύξηση των εισπράξεων από τον τουρισμό κατά 7,5% σε £1.283,0 εκ., έναντι αύξησης 16,5% το 2000.

⁹ Οι προβλέψεις για τις εισαγωγές πετρελαιοειδών βασίστηκαν σε αναμενόμενη μέση τιμή του πετρελαίου USD24,5 το βαρέλι για το έτος 2001 (έναντι USD28,5 το 2000). Σημειώνεται ότι η μέση τιμή του πετρελαίου τύπου Brent το Νοέμβριο, μειώθηκε σημαντικά σε USD19,0 το βαρέλι και η μέση τιμή για τους πρώτους έντεκα μήνες του έτους ήταν USD25,0 το βαρέλι.

Πίνακας 20

Ισοζύγιο Πληρωμών

£ εκατομμύρια

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001 (Προβλ.)	2002 (Προβλ.)	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Εξαγωγές (fob)	404,0	396,6	387,1	432,9	510,2	597,1	605,6	519,9	504,4	523,5	553,5	558,5	5,7	3,8
Εισαγωγές (fob)	-1.186,0	-1.483,8	-1.181,1	-1.330,5	-1.499,4	-1.667,4	-1.704,7	-1.807,4	-1.796,9	-2.213,7	-2.308,3	-2.325,6	4,3	23,2
Εμπορικό ισοζύγιο	-782,0	-1.087,2	-794,0	-897,6	-989,2	-1.070,3	-1.099,1	-1.287,5	-1.292,6	-1.690,1	-1.754,8	-1.767,1	3,8	30,8
Άδηλες εισπράξεις	1.031,4	1.311,2	1.332,5	1.474,8	1.587,8	1.579,1	1.705,0	1.802,9	2.059,6	2.469,9	2.595,2	2.679,0	5,1	19,9
Άδηλες πληρωμές	-450,1	-505,2	-488,6	-533,6	-671,4	-724,2	-779,8	-827,7	-885,1	-1.063,9	-1.167,6	-1.246,3	9,7	20,2
Ισοζύγιο άδηλων πόρων	581,3	806,0	843,9	941,2	916,4	854,9	925,2	975,2	1.174,6	1.406,0	1.427,6	1.432,7	1,5	19,7
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-200,7	-281,2	49,9	43,6	-72,8	-215,4	-173,9	-312,3	-118,0	-284,1	-327,2	-334,4	15,2	140,8
Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	82,4	45,9	-31,6	63,2	6,7	4,4	-22,5	-36,7	41,5	5,7	5,7	40,0	0,0	-86,3
Μακροπρόθεσμα δάνεια	14,6	30,4	-24,0	-70,7	-34,0	-39,4	-44,4	49,3	-172,7	55,0	185,5	168,6	237,5	-131,8
Άλλα μακροπρόθεσμα κεφάλαια	21,1	31,5	23,3	9,4	22,3	45,0	169,0	181,7	178,7	62,4	267,3	55,3	328,4	-65,1
Καθαρή κίνηση κεφαλαίων	118,1	107,8	-32,3	1,9	-5,0	10,0	102,1	194,3	47,6	123,1	458,5	263,9	272,5	158,6
Καθαρά λάθη και παραλείψεις	50,1	39,9	33,2	20,5	-33,1	-14,1	-47,3	-71,3	-81,8	96,6	52,7	25,5		
Ισοζύγιο πληρωμών	-32,5	-133,5	50,8	66,0	-110,9	-219,5	-119,1	-189,3	-152,2	-64,4	184,0	-45,0		
Ονομαστικό Α.Εγχ.Π.	2.674,7	3.102,9	3.274,6	3.650,7	4.006,6	4.161,0	4.369,3	4.693,7	5.017,5	5.485,9	5.815,0	6.193,0		
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό (%) του Α.Εγχ.Π.	-7,5	-9,1	1,5	1,2	-1,8	-5,2	-4,0	-6,7	-2,4	-5,2	-5,6	-5,4		

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1

Ευρωπαϊκά Επιτόκια Εμπορικών Τραπεζών

(ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
Ιαν-00	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,91	5,74	9,51	6,03
Φεβ-00	0,69	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
Μαρ-00	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,07	5,85	9,56	6,10
Απρ-00	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,24	6,00	9,64	6,12
Μαϊ-00	0,78	3,26	3,26	4,45	2,13	3,65	6,41	6,16	9,72	6,30
Ιουν-00	0,83	3,49	3,49	4,48	2,16	3,87	6,56	6,23	9,84	6,34
Ιουλ-00	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ-00	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ-00	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ-00	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε-00	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ-00	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
Ιαν-01*	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ-01	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ-01	1,02	3,81	3,81	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ-01	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
Μαϊ-01	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν-01	0,98	3,65	3,65	4,25	2,46	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
Ιούλ-01	0,97	3,66	3,65	4,22	2,44	3,80	6,89	6,21	10,10	6,05
Αυγ-01	0,96	3,60	3,59	4,15	2,41	3,68	6,88	6,19	10,16	5,96
Σεπ-01	0,91	3,31	3,31	3,99	2,36	3,33	6,72	6,07	10,08	5,86

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

Πίνακας 2

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑΣ (Money Market Interest Rates)

Κύπρος

Ζώνη Ευρώ

2000

Ιούλιος
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος
Νοέμβριος
Δεκέμβριος

Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις πέραν ενός μηνός	Καταθέσεις 12 μηνών
6,66	6,68	6,81	-	6,50
6,57	6,58	6,50	-	6,50
5,76	5,90	-	6,50	6,50
6,40	6,34	6,25	-	6,50
5,99	6,11	6,35	6,35	6,50
6,06	6,27	6,24	7,00	6,50

Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 3 μηνών	Καταθέσεις 6 μηνών	Καταθέσεις 12 μηνών
4,31	4,41	4,58	4,84	5,11
4,42	4,57	4,78	5,01	5,25
4,59	4,70	4,85	5,04	5,22
4,76	4,85	5,04	5,10	5,22
4,83	4,92	5,09	5,13	5,19
4,83	4,94	4,93	4,91	4,87

2001

Ιανουάριος
Φεβρουάριος
Μάρτιος
Απρίλιος
Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος

5,77	5,88	6,31	-	6,50
5,51	5,80	6,28	6,59	6,50
5,82	5,85	6,05	6,83	6,50
6,37	6,42	6,39	-	6,50
6,66	6,57	6,60	6,72	6,50
4,72	4,73	5,00	6,55	6,50
4,94	4,95	5,95	6,50	6,50
4,34	4,30	4,85	5,84	6,50*
4,03	4,07	5,21	6,10	6,50*
3,72	3,81	4,78	-	6,50*

4,75	4,81	4,77	4,68	4,58
4,99	4,80	4,76	4,67	4,59
4,78	4,78	4,71	4,58	4,47
5,06	4,79	4,69	4,57	4,49
4,65	4,67	4,64	4,57	4,53
4,54	4,53	4,45	4,35	4,31
4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
4,49	4,46	4,35	4,22	4,11
3,99	4,05	3,98	3,88	3,77
3,97	3,72	3,60	3,46	3,37

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

Πηγή: Ευρωπαϊκό Δελτίο -Νοέμβριος 2001 -
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

* Η τελευταία κατάθεση 12 μηνών με επιτόκιο 6,50%, έγινε στις 18 Ιουλίου. Η επόμενη κατάθεση 12 μηνών, έγινε στις 19 Νοεμβρίου με επιτόκιο 5,00%.

Πίνακας 3

Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
1998-2001

	Ετήσια			Ανά τρίμηνο			Νοε. 2000/ 1999	Οκτ. 2001/ 2000	Νοε. 2001/ 2000	Ιαν.-Νοε. 2000/ 1999	Ιαν.-Οκτ. 2001/ 2000	Ιαν.-Νοε. 2001/ 2000	Στάθμιση	
	1998	1999	2000	2001 I	2001 II	2001 III							1992=100 ²	1998=100 ¹
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	2,23	1,74	4,14	1,75	2,15	1,62	3,76	2,71	2,00	4,21	1,93	1,94	100,00	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,08	1,73	7,15	0,43	1,61	0,81	5,13	3,40	1,50	7,41	1,20	1,23	42,99	36,69
A.1 Γεωργικά	1,65	-1,86	8,98	-3,99	1,55	4,55	2,09	19,08	11,32	9,78	2,48	3,29	11,31	7,93
A.2 Βιομηχανικά	3,11	2,96	4,47	0,83	2,34	0,51	4,90	-0,29	-0,64	4,47	1,07	0,91	29,70	26,75
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	3,66	3,20	2,50	-1,32	0,28	0,47	1,98	1,22	0,78	2,59	-0,04	0,03	24,97	22,42
A.2.2 κάπνισμα και υγραέριο	0,00	1,52	14,86	11,59	12,93	0,66	19,63	-6,72	-6,73	14,39	6,41	5,08	4,73	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός και Νερό	-11,07	0,93	36,04	10,72	-5,70	-7,04	18,70	-4,61	-5,99	38,35	-1,38	-1,81	1,98	2,01
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,29	-0,83	2,13	1,02	1,16	-0,29	2,65	-0,11	0,09	2,10	0,55	0,51	23,17	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	-0,54	-1,52	3,78	2,05	1,32	-0,37	3,73	-1,19	-0,50	3,82	0,77	0,65	11,88	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	1,08	-0,19	0,93	0,25	1,04	-0,24	1,85	0,71	0,52	0,84	0,39	0,40	11,29	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3,54	3,23	2,52	3,36	3,17	3,37	3,05	3,55	3,47	2,48	3,33	3,34	33,84	41,11

Υποκείμενος

πληθωρισμός Κύπρου³ 2,8 2,3 2,4 1,5 1,9 1,7 2,6 2,0 1,9 2,4 1,7 1,7

Πληθωρισμός Ευρωζώνης 1,2 1,1 2,4 2,6 3,2 2,7 2,9 2,3

¹ Αφορά τα έτη 2000 και 2001² Αφορά τα έτη 1998 και 1999³ Εξαιρουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 4

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
1998-2001

	Ετήσια			Ανά τρίμηνο			Νοε.	Οκτ.	Νοε.	Ιαν.-Νοε.	Ιαν.-Οκτ.	Ιαν.-Νοε.	Στάθμιση	
	1998	1999	2000	2001 I	2001 II	2001 III	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	1992=100 ²	1998=100 ¹
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	2,23	1,74	4,14	1,75	2,15	1,62	3,76	2,71	2,00	4,21	1,93	1,94	100,00	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,89	0,75	2,63	0,16	0,61	0,31	1,94	1,29	0,57	2,72	0,45	0,47	42,99	36,69
A.1 Γεωργικά	0,17	-0,19	0,69	-0,33	0,12	0,36	0,17	1,49	0,91	0,75	0,20	0,27	11,31	7,93
A.2 Βιομηχανικά	0,95	0,92	1,21	0,22	0,64	0,14	1,33	-0,08	-0,18	1,21	0,29	0,25	29,70	26,75
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	0,96	0,85	0,57	-0,30	0,06	0,10	0,45	0,27	0,17	0,59	-0,01	0,01	24,97	22,42
A.2.2 καύσιμα και υγραέριο	0,00	0,07	0,64	0,52	0,57	0,03	0,88	-0,35	-0,35	0,62	0,30	0,24	4,73	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός και Νερό	-0,23	0,02	0,73	0,27	-0,15	-0,19	0,43	-0,12	-0,16	0,76	-0,04	-0,05	1,98	2,01
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,06	-0,17	0,46	0,22	0,25	-0,06	0,57	-0,02	0,02	0,46	0,12	0,11	23,17	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	-0,06	-0,15	0,35	0,19	0,12	-0,03	0,34	-0,11	-0,04	0,35	0,07	0,06	11,88	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	-0,02	0,12	0,03	0,13	-0,03	0,23	0,09	0,06	0,11	0,05	0,05	11,29	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,27	1,17	1,05	1,38	1,29	1,38	1,25	1,45	1,41	1,03	1,36	1,37	33,84	41,11

¹ Αφορά τα έτη 2000 και 2001

² Αφορά τα έτη 1998 και 1999

Πίνακας 5

Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2001

	2000	Ανά τρίμηνο			Νοε. 2000/ 1999	Οκτ. 2001/ 2000	Νοε. 2001/ 2000	Ιαν.-Νοε. 2000/ 1999	Ιαν.-Οκτ. 2001/ 2000	Ιαν.-Νοε. 2001/ 2000	Στάθμιση
		2001 I	2001 II	2001 III							1998=100
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,75	2,15	1,62	3,76	2,71	2,00	4,21	1,93	1,94	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	0,63	3,06	3,97	3,42	10,05	6,48	5,78	3,30	3,60	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	3,94	4,38	1,61	3,19	1,62	1,35	8,63	3,13	2,96	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-12,87	-6,75	-5,24	-3,26	-1,79	-2,17	-0,19	-7,66	-7,15	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	3,25	1,56	0,81	4,27	0,91	0,91	5,60	1,77	1,69	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,29	0,80	-0,84	2,41	-0,03	0,25	1,43	0,07	0,09	7,08
Υγεία	6,18	6,01	5,79	4,81	7,32	5,38	5,31	6,00	5,52	5,50	4,92
Μεταφορές	5,70	5,07	4,77	0,83	7,77	-1,25	-1,19	5,52	3,02	2,63	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	-1,56	-1,79	6,04	-11,76	4,67	5,31	-10,24	1,14	1,49	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-2,06	-2,23	0,96	-1,58	1,46	1,43	-0,08	-0,87	-0,66	5,88
Εκπαίδευση	3,87	3,50	4,05	4,15	3,23	6,63	6,63	3,93	4,18	4,41	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	8,19	6,58	5,43	7,90	4,56	3,70	5,61	6,48	6,22	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	5,34	4,50	3,16	5,89	3,26	2,84	4,09	4,21	4,08	5,04

Πίνακας 6

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2001

	2000	Ανά τρίμηνο			Νοε.	Οκτ.	Νοε.	Ιαν.-Νοε.	Ιαν.-Οκτ.	Ιαν.-Νοε.	Στάθμιση 1998=100
		2001 I	2001 II	2001 III	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,75	2,15	1,62	3,76	2,71	2,00	4,21	1,93	1,94	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,12	0,56	0,72	0,63	1,82	1,18	1,04	0,60	0,66	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,08	0,09	0,03	0,06	0,03	0,03	0,17	0,06	0,06	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-1,04	-0,57	-0,39	-0,28	-0,14	-0,17	-0,02	-0,61	-0,57	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,71	0,34	0,18	0,92	0,20	0,20	1,20	0,38	0,37	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,02	0,05	-0,06	0,17	0,00	0,02	0,10	0,00	0,01	7,08
Υγεία	0,31	0,30	0,29	0,25	0,36	0,27	0,27	0,30	0,28	0,28	4,92
Μεταφορές	0,97	0,87	0,81	0,15	1,32	-0,22	-0,21	0,94	0,52	0,46	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	-0,02	-0,03	0,09	-0,18	0,06	0,07	-0,17	0,02	0,02	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,12	-0,13	0,05	-0,09	0,08	0,08	0,00	-0,05	-0,04	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,08	0,10	0,10	0,08	0,16	0,16	0,09	0,10	0,11	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,50	0,41	0,35	0,49	0,29	0,24	0,35	0,41	0,39	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,27	0,22	0,16	0,29	0,17	0,14	0,21	0,21	0,21	5,04

Πίνακας 7

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ 2001

ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΪ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>	<u>ΕΚΤ</u>
4	1	1	11	10	7	5	2	13	11	8	6
4,75 (1)	4,75	4,75	4,75	4,50	4,50	4,50	4,50	4,25	3,75	3,25	
18	15	15	26	23	21	19	30	17	25		20
4,75	4,75	4,75	4,75	4,50	4,50	4,50	4,25	3,75	3,75		
		29						27			
		4,75						3,75			
<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>	<u>BOE</u>
11	8	8	5	10	6	5	2	6	4	8	5
6,00 (2)	5,75	5,75	5,50	5,25	5,25	5,25	5,00	5,00	4,50	4,00	
								18			
								4,75			
<u>FED</u>		<u>FED</u>	<u>FED</u>	<u>FED</u>	<u>FED</u>		<u>FED</u>	<u>FED</u>	<u>FED</u>	<u>FED</u>	<u>FED</u>
3		20	18	15	26/27		21	17	2	6	11
6,00 (3)		5,00	4,50	4,00	3,75		3,50	3,00	2,50	2,00	
30/31											
5,50											
<u>KTK</u>	<u>KTK</u>	<u>KTK</u>	<u>KTK</u>		<u>KTK</u>	<u>KTK</u>	<u>KTK</u>	<u>KTK</u>		<u>KTK</u>	<u>KTK</u>
26	23	29	27		1	6	10	14		2	20
7,00 (4)	7,00	7,00	7,00		7,00	7,00	6,50	6,50		5,50	
								18			
								6,00			

(1) Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos

(2) Repo Rate

(3) Federal Funds Rate

(4) Επιτόκιο Lombard

Πίνακας 8

Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου από μη κατοίκους* Πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους

	Μάιος 2001	Ιούν. 2001	Ιούλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπτ. 2001	Οκτ. 2001
Αυστραλία	5.565,0	0,0	0,0	15.614,4	14.039,2	0,0
Αυστρία	0,0	0,0	0,0	0,0	27.746,1	0,0
Αμερική	183.825,0	115.499,3	46.617,2	165.842,9	73.130,7	497.185,1
Βρ. Παρθένα Νήσια	0,0	19.877,5	13.305,9	44.700,5	22.843,4	9.118,8
Γαλλία	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0
Γερμανία	735,9	4.216,2	1.477,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	0,0	11.858,5	0,0	0,0	5.537,6	0,0
Ελβετία	0,0	27.538,2	141.845,6	59.136,4	152.913,4	30.543,4
Ελλάδα	811.202,1	460.778,4	163.420,3	331.569,6	391.667,3	348.232,6
Ηνωμένο Βασίλειο	80.427,6	653.174,5	38.658,3	32.886,3	42.953,9	19.227,1
Ισπανία	5.500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	0,0	2.202,0	0,0	520,0	0,0	0,0
Λεττονία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7.423,0
Νότιος Αφρική	0,0	0,0	0,0	0,0	35.970,0	165.300,0
Ουκρανία	9.180,0	17.462,0	307,5	11.548,5	0,0	0,0
Ρωσσία	204,4	125,8	0,0	256,0	4.954,3	20.111,5
Σαουδική Αραβία	333,0	0,0	954,0	44.075,0	0,0	0,0
Σύνολο	1.096.973,0	1.312.732,4	406.585,8	706.149,6	771.795,8	1.097.141,5

* αφορά αγορές μετοχών εταιρειών που είναι εγγεγραμμένες στο ΧΑΚ

Πίνακας 9**Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου από μη κατοίκους*
Αγορές μετοχών από μη κατοίκους**

	Μάιος 2001	Ιούν. 2001	Ιουλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπ. 2001	Οκτ. 2001
Αυστραλία	6.104,4	55.550,5	13.208,8	34.625,6	5.305,0	3.620,1
Αμερική	50.109,3	3.020,6	10.585,4	3.275,0	0,0	39.931,3
Αυστρία	21.743,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βέλγιο	5.475,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρ. Παρθένα Νήσια	0,0	0,0	1.248,6	33.196,0	23.056,7	35.980,7
Γερμανία	52.657,0	19.683,8	9.294,0	2.100,0	0,0	0,0
Γεωργία	0,0	1.512,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	0,0	22.560,0	7.160,0	0,0	0,0	0,0
Ελβετία	6.390,1	1.717,6	3.465,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	1.089.593,6	394.579,0	427.524,2	912.929,6	468.446,6	710.639,2
Ζαμπία	31.192,9	16.462,1	5.469,8	34.309,0	0,0	5.457,3
Ζιμπάμπουε	0,0	0,0	3.840,0	2.127,2	0,0	900,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	0,0	0,0	326,2	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	271.101,7	132.484,0	59.735,4	53.605,9	107.362,7	20.567,0
Ιορδανία	0,0	14.730,9	5.280,0	0,0	0,0	0,0
Ιράν	0,0	0,0	0,0	3.648,0	1.517,0	6.415,0
Ιρλανδία	6.186,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ισπανία	8.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4.575,0
Ιταλία	349,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	12.290,0	11.705,0	561,6	4,6	619,0	900,6
Λεττονία	0,0	11.581,0	0,0	0,0	0,0	4.813,5
Λίβανος	2.750,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μεξικό	0,0	0,0	22.125,0	0,0	0,0	0,0
Νότιος Αφρική	41.814,2	7.985,6	28.409,3	58.448,0	117.052,1	26.543,3
Ουκρανία	59.269,4	58.619,0	55.382,2	29.124,6	36.606,0	10.602,6
Ρωσσία	105.594,2	41.222,5	26.556,0	48.742,6	35.233,7	44.957,5
Σαουδική Αραβία	18.751,8	0,0	6.847,5	41.718,0	77.483,9	0,0
Τσεχία	4.400,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	0,0	0,0	1.465,0	0,0	0,0	0,0
Άλλοι (αγνώστου προελεύσεως)	23.500,0	1.167,5	0,0	3.735,2	0,0	0,0
Σύνολο	1.817.272,3	794.581,1	688.483,9	1.261.589,2	872.682,8	915.903,2

* αφορά αγορές μετοχών εταιρειών που είναι εγγεγραμμένες στο ΧΑΚ